

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

NÁKLADOVOST POLICEJNÍHO VYŠETŘOVÁNÍ

Bc. Tat'ána Najmonová

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Taťána Najmonová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Nákladovost policejního vyšetřování

Název anglicky

Cost Ratio of Police Investigation

Cíle práce

Cílem práce je zjištění finančních toků týkajících se vyšetřování úmrtí člověka mimo zdravotnická zařízení šetřená Policií ČR. Dílčím cílem je následný rozbor finanční náročnosti v základních oblastech takových úmrtí (přirozená versus násilná – vražda, sebevražda, nehoda).

Metodika

- studium dokumentů
- základní statistické metody
- rozhovory s odborníky

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stránek

Klíčová slova

úmrťi, pitva, ekonomické náklady, policejní orgán, nákladovost

Doporučené zdroje informací

COHEN, M. The Costs of Crime and Justice. Routledge, 2004. ISBN 9781135994501
FOLTÝN, L., PETRŽELKA, P., MIZERA, P. Kolik stojí vražda. Praha: Kriminalistický sborník, č. 2, 2016.
JELÍNEK, Jiří a kol. Trestní právo procesní. 1. vyd. Praha: LEGES, 2010. 784 s. ISBN 978-80-87212-30-1
JELÍNEK, Jiří a kol. Trestní právo hmotné. 1. vyd. Praha: LEGES, 2009. 896 s. ISBN 978-87212-24-0
KUNC, F. J. Od počátku až do skonání světa. 3. vyd. Praha: nákladem spolku PIETA, 1938. 247 s.
zák. č. 141/1961 Sb. – trestní řád
zák. č. 256/2001 Sb. o pohřebnictví
zák. č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách
zák. č. 40/2009 Sb. – trestní zákoník
zák. č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Tomáš Maier, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 11. 10. 2017

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "NÁKLADOVOST POLICEJNÍHO VYŠETŘOVÁNÍ" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor(ka) uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.03.2018

Poděkování

Rád(a) bych touto cestou poděkoval(a) vedoucímu diplomové práce Ing. Tomáši Maierovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné připomínky a rady při zpracování tématu. Poděkování patří také mé rodině, přátelům a kolegům, kteří mi byli a jsou oporou.

NÁKLADOVOST POLICEJNÍHO VYŠETŘOVÁNÍ

Abstrakt

Předkládaná diplomová práce se zabývá problematikou vyšetřování úmrtí člověka mimo zdravotnická zařízení šetřená Policií ČR ve vybraném okrese za určité časové období – konkrétně tedy v okrese Jičín za rok 2017. Práce je rozdělena do dvou částí, na část teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou uvedeny základy trestního řízení a dále jsou zde vymezeny základní pojmy týkající se vyšetřování úmrtí v policejní praxi, ale i z pohledu zdravotnictví. Značná část práce je věnována popisu postupu policejního orgánu a s tím spojenou ekonomikou. Výzkumná část je založena na charakteristice záznamů týkajících se cestovních, administrativních, mzdových, materiálních a ostatních nákladů na vyšetřování úmrtí člověka za rok 2017 a dále pak na interpretaci zjištěných reálných finančních nákladů použitých na vyšetřování náhlých, sebevražedných a nedbalostních úmrtí člověka mimo zdravotnická zařízení šetřená Policií ČR v okrese Jičín za rok 2017.

Klíčová slova: úmrtí, pitva, ekonomické náklady, policejní orgán, nákladovost

Cost Ratio of Police investigation

Abstract

The presented diploma work focuses on the issues associated with the investigation of deaths of people outside health-care facilities, that are investigated by the Police of the Czech Republic in a selected district during a certain period of time – in particular in the district of Jičín in 2017. The work is divided into two sections, theoretical and practical. In the theoretical section there are principles of the criminal proceedings and in addition to that there is a definition of the basic terms associated with death investigation in police practice also from health service point of view. The substantial part of the work focuses on a description of the police authority and the economics associated with it. The research section is based on a characteristic of records connected with travel, administration, wage, material and other cost for investigation of people's death in 2017 and furthermore on interpretation of the observed real financial cost connected with investigation of sudden, suicidal and negligence deaths of people outside health-care facilities investigated by the Police of the Czech republic in the district of Jičín in 2017.

Keywords: death, autopsy, economic cost, police authority, cost rate

Obsah

Obsah	8
1 Úvod	10
2 Cíl a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Trestní právo a jeho definice	15
3.2 Vymezení základních pojmů	16
3.2.1 Definice policejního orgánu	17
3.2.2 Úmrtí z pohledu zdravotnictví	20
3.2.3 Úmrtí v rámci trestního řízení	21
3.3 Postup policejního orgánu při úmrtí	24
3.3.1 Plánování a organizace policejního vyšetřování	26
3.3.2 Funkce a činnost koronera	27
3.3.3 Pohřební služba a pitvy	29
3.4 Ekonomika policejního vyšetřování	33
3.4.1 Náklady spojené se soudní pitvou a pohřební službou	33
3.4.2 Náklady Policie ČR	36
4 Vlastní práce	42
4.1 Charakteristika záznamů o nákladech na vyšetřování úmrtí člověka za rok 2017 42	
4.1.1 Cestovní náklady	43
4.1.2 Administrativní a mzdové náklady	44
4.1.3 Materiální náklady	45
4.1.4 Ostatní náklady	45
4.2 Reálné náklady na vyšetřování úmrtí člověka v okrese Jičín za rok 2017	45
4.2.1 Náhlá úmrtí	45
4.2.2 Sebevraždy	51
4.2.3 Úmrtí kvalifikována jako usmrcení z nedbalosti	54
5 Výsledky a diskuze	59
5.1 Porovnání reálných nákladů na vyšetřování úmrtí člověka v okrese Jičín za rok 2017	59

6 Závěr	63
7 Seznam použitých zdrojů	65
8 Přílohy	69
Seznamy tabulek a grafů.....	71
Seznam zkratk.....	73

1 Úvod

Činnost policejního orgánu při vyšetřování úmrtí člověka mimo zdravotnická zařízení upravují především policejní předpisy, závazné pokyny, různé metodiky a opatření. Policejní předpisy při náhlých úmrtí sahají daleko do minulosti, kdy velký význam pro policejní službu měla již správní rozhodnutí a nálezy říšského soudu. „*Nejen při samovraždách a zločinech, ale také při všech náhlých úmrtí, když tedy smrt náhodná (např. utopením či zadušením, nebo z neznámé příčiny, např. mrtvice) nenásleduje u přítomnosti domácích lidí, nebo jiných spolehlivých osob, zakládá povinnost k soudnímu oznámení*“¹. V případě, kdy byla nalezena mrtvola, byli policejní úředníci povinni zařadit ožívování, a za tímto účelem měli za povinnost co nejrychleji přivolat lékaře, v jehož kompetenci bylo stanovit příčinu smrti. Povinností policie pak bylo stanovit okolnosti činu, zjištění předmětů či zápisů nalezených u zemřelého, ale i osob, které zemřelého naposledy viděly, nebo které byly přítomny jeho nalezení. Dle okolností bylo učiněno opatření a provedeno oznámení státnímu návladnictví, které vystavovalo povolení k pohřbení nebo případně nařídilo další soudní zakročení za účelem stanovení okolností svědčících pro sebevraždu, neštěstí nebo vyložený zločin.

Opatření, která provází policejní vyšetřování úmrtí člověka, se periodicky opakují. Jde o to, že na důslednost v kriminalistické práci se v některých případech zapomíná. Je proto nutné neustále apelovat na kvalitu práce, profesionální přístup a průběžné získávání odborných znalostí. Smutným případem v policejní praxi, kdy došlo k nedostatkům a chybám v policejní práci a činnosti soudních znalců, byla v minulosti např. kauza manželů Stodolových, kteří v období od poloviny listopadu 2001 do prosince 2002 zavraždili celkem 8 lidí ve věku 62 až 81 let. K pochybení ve vyšetřování došlo především z nezkušenosti policistů, ale i ze strany lékařů a jejich rutinnímu přístupu k pitvám. Všechny oběti trpěly zdravotními obtížemi, místo činu navíc manželé Stodolovi naaranžovali tak, aby budil dojem sebevraždy, takže téměř ve všech případech byla úmrtí prvotně uzavřena se zdůvodněním, že se jedná o sebevraždu či náhlé úmrtí, tedy se závěrem, že se nejedná o trestný čin ani přestupek (viz následující text).

¹ KUNC, J. *Od počátku až do skonání světa*. Praha: Spolek Pieta, sdružení pro rozvoj pietní kultury našich hřbitovů v ČSR, 1938. 247 s. ISBN neuvedeno.

V souvislosti s výše uvedenou problematikou pochybení ve vyšetřování lze uvést, že „do dějin tuzemské kriminalistiky se kauza Stodolových zapsala nejenom rozsahem a závažností zločinů, ale také závažným pochybením ze strany policie. Většinu vražd spáchali Stodolovi na Kutnohorsku. Tamní policisté případy tří zavražděných zprvu uzavřeli jako sebevraždu či náhlé úmrtí. Vraždící dvojice totiž systematicky manipulovala s potenciálními důkazy. Například po zabití dvou starých manželů pustili v domě plyn, dalšího muže nejprve uškrtili a potom se jej pokusili pověsit na půdě na provaz“². V návaznosti na tuto kauzu koncem srpna 2003 tehdejší policejní prezident nařídil prověrku náhlých úmrtí a sebevražd z policejních databází. Výsledkem tohoto opatření bylo vytipování zhruba 550 podezřelých sebevražd z celkového počtu 2 102 případů evidovaných policií. Ve 27 případech kontroloři našli vážná pochybení v policejní činnosti a bylo provedeno obnovení vyšetřování těchto případů. Žádná vražda sice odhalena nebyla, ale zjištění řady nedostatků se následně promítlo do úpravy právních předpisů, ale i zdokonalení výuky ve školských zařízeních Policie ČR³.

² Před deseti lety byli zatčeni vraždící manželé Stodolovi. *Deník.cz* [online] 2013 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/pred-deseti-lety-byli-zatceni-vrazdici-manzele-stodolovi-20130203.html.

³ Tamtéž.

2 Cíl a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této práce však není hodnotit práci policistů ani soudních lékařů, ale zjistit a identifikovat finanční toky týkajících se vyšetřování úmrtí člověka mimo zdravotnická zařízení šetřená Policií ČR ve vybraném okrese za určité časové období – konkrétně tedy v okrese Jičín za rok 2017. Dílčím cílem diplomové práce je také zjistit následný rozbor finanční náročnosti v základních oblastech takových úmrtí (přirozená versus násilná - vražda, sebevražda, nehoda) a dále zjistit rozdíl mezi nákladovostí za úkony Policie ČR, které zahrnují administrativní položky (např. platy policistů), materiální náklady (např. náklady za spotřebovaný materiál spojený se zajišťování stop při ohledání místa činu), cestovní náklady (např. náklady na dopravu policistů na místo činu) a úkony zdravotnické (např. náklady za koronera). Práce je taktéž zaměřena na to, zda je vůbec reálné či možné, po stránce hospodárnosti, snížit tyto náklady a současně zachovat kvalitu a zákonnost policejní práce a zároveň i etické hodnoty, neboť úcta k mrtvým je mravní hodnotou vysoké ceny. Výsledným zjištěním je přínos policejní práce pro společnost, neboť práce Policie ČR nevykonává výdělečnou činnost, nýbrž službu občanům, která je hrazena z veřejných prostředků.

2.2 Metodika

Základními metodami pro zpracování práce jsou studium a shromáždění potřebných dokumentů, údajů ze spisových materiálů a interních aktů řízení Policie ČR, použití základních statistických metod a rozhovory s odborníky zejména s policejní praxí, z oboru pohřebnictví a zdravotních služeb. Tímto způsobem získaná data slouží k naplnění cíle práce a jejího dílčího cíle. Pomocí těchto metod jsou rovněž uceleně zpracovány a analyzovány získané informace a poznatky. Pro výpočet nákladů je využito údajů získaných z ekonomického oddělení Územního odboru Policie ČR Jičín a trestních spisů. Veškeré informace uvedené v práci jsou čerpány z dostupné literatury, judikatury, zákonných norem upravujících problematiku úmrtí a dalších odborných zdrojů, jejichž seznam je uveden na

konci tohoto textu a dále z vlastní praxe, neboť pracuji jako vyšetřovatelka Služby kriminální policie a vyšetřování Územního odboru PČR v Jičíně. Předpokladem je, že diplomová práce poskytne odborné, ale i laické veřejnosti obecný přehled o práci Policie ČR v oblasti úmrtí osob mimo zdravotnická zařízení, náročnosti procesních úkonů v souvislosti s dokazování trestného činu a finanční nákladnosti na vyšetřování takových skutků.

3 Teoretická východiska

V České republice se trestní právo vyvíjí postupně, od těch nejvíce prostých institutů vznikajících v minulosti na základě lidské nerovnosti a také mstě, až po dnešní propracovanou a detailní právní úpravu, která je obsahem zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů⁴ (dále jen „trestní zákoník“). Na vývoj právní úpravy v oblasti trestné činnosti měl dopad i vznik státu, což mělo vliv i na počátky samotné existence práva jako celku. Tehdy se však nechávalo potrestání vraždy na svépomoci. Teprve ve 20. století se samotná podstata trestného činu vraždy dokázala zformulovat, a to prostřednictvím zákona č. 86/1950 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů⁵. Mezi základní prameny týkající se oblasti trestního práva je možné dnes zařadit Ústavu ČR⁶, Listinu základních práv a svobod⁷, vyhlášené mezinárodní smlouvy (např. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech⁸, Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení a trestání⁹, Úmluva o právech dítěte¹⁰ aj.). Trestní zákoník upravuje oblast trestního práva komplexně a systematickým způsobem. Rozdělen je do dvou základních částí, a to obecné části a zvláštní části. S trestním právem také souvisí zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů¹¹, zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně

⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2009 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

⁵ Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1950 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-86>.

⁶ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1993 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>.

⁷ Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. *BusinessCenter.cz* [online] 1993 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://business.center.cz/business/pravo/zakony/listina-zakladnich-prav-a-svobod/>.

⁸ Mezinárodní pakt o občanských a politických právech. *Informační centrum OSN v Praze* [online] 2015 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/mezinar.pakt-obc.a.polit._prava_.pdf.

⁹ Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání. *Council of Europe* [online] 2002 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806dbaa1>.

¹⁰ Úmluva o právech dítěte. *Informační centrum OSN v Praze* [online] 2015 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/umluva-o-pravech-ditete.pdf>.

¹¹ Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1999 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-169>.

některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů¹², zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů¹³ (dále jen „trestní řád“), ale také velmi důležité právní předpisy Evropské unie. Základní pojem, který je s trestním právem spojován, je termín „trestný čin“¹⁴. Dle platného trestního zákoníku se trestným činem rozumí „*protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti*“¹⁵.

3.1 Trestní právo a jeho definice

Trestní právo patří mezi ta odvětví práva, která definují společensky škodlivé činy, a která jednání je možné fakticky považovat za trestné. Trestní právo stanovuje tresty za spáchání trestného činu a taktéž postupy, které je nutné dodržet při ukládání těchto trestů. Kromě trestů upravuje trestní právo i tzv. ochranná opatření, která mají také podobu trestních sankcí společně s tresty. Trestní právo je nedílnou součástí veřejného práva. Základním účelem tohoto práva je chránit společnost před vznikem kriminality, tedy před trestnými činy, které vykazují určitý stupeň nebezpečnosti. Tohoto účelu je možné v praxi dosáhnout právě prostřednictvím preventivní, ale zároveň i represivní funkce trestního práva. „*Preventivní funkce spočívá v předcházení páčání trestné činnosti, resp. v odrazení potenciálních pachatelů od spáchání trestného činu; represivní funkce je naplňována potrestáním pachatele trestného činu. Rozlišuje se prevence individuální, kterou se rozumí působení na pachatele trestného činu (zabránění v další trestné činnosti, výchova pachatele), a prevence generální, kterou se rozumí působení na veřejnost (odrazení od*

¹² Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2003 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-218>.

¹³ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1961 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>.

¹⁴ URBÁNKOVÁ, S. Trestní právo hmotné a procesní: Učební materiál pro předmět Základy práva. *Eapraha.cz* [online] 2015 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://eapraha.cz/joomla/images/dokumenty/ss/skripta/trestni-pravo.pdf>.

¹⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2009 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>, Část první, Hlava II, Díl 1, § 13, odst. 1 a 2.

páchání trestné činnosti, posílení pocitu bezpečí a důvěry v autoritu práva). Primární funkci trestního práva je prevence, represe je až sekundární“¹⁶.

Trestní právo dělíme na trestní právo hmotné a trestní právo procesní. Trestní právo hmotné (materiální) definuje, co je trestným činem, komu a jaký trest je možné za spáchání trestného činu uložit, případně jaká ochranná opatření je možné za spáchání trestného činu uložit. Trestní právo procesní, neboli formální upravuje postup trestního orgánu v trestních věcech. Mezi základní vědní obory, které souvisí s trestním právem, patří především kriminalistika, ale také kriminologie či penologie. Kriminalistiku je poté nutné vnímat jako nauku, která se týká odhalování a vyšetřování trestných činů¹⁷. Kriminologií se rozumí nauka o kriminalitě, o jejích příčinách a její kontrole, přičemž součástí kriminologie je dnes i tzv. viktimologie neboli nauka o obětech trestných činů. Penologie je naopak nauka o trestech, jejich výkonu a o jejich účincích.

3.2 Vymezení základních pojmů

Kriminalistika patří mezi samostatné vědní obory. Slouží především k ochraně občanů a státu před trestnými činy, neboť objasňuje nejenom samotné zákonitosti vzniku, ale také i vyhledávání, zajišťování, zkoumání a využívání stop a dalších důkazů. V pojetí českého práva kriminalistika dokáže, na základě potřeb trestního práva a trestního řádu, vypracovat metody, prostředky, postupy a operace, které vedou k úspěšnému odhalení, vyšetřování a dokonce i předcházení vzniku trestné činnosti.

Kriminalistika je samostatnou vědeckou disciplínou a její vznik se datuje ke konci 19. století, kdy došlo k velkému rozvoji věd sloužící k identifikaci osob, např. daktyloskopie. V současné době existuje řada různých definic kriminalistiky, ale žádná není všeobecně uznávána. Pokud by totiž měla definice kriminalistiky vyčerpat všechny pojmové znaky, mohlo by to vést k zániku přehlednosti a také stručnosti této definice. Všichni autoři proto pozornost orientují na předmět kriminalistiky, a to z různých úhlů pohledu. Samotný předmět kriminalistiky je totiž dosti obsáhlý z důvodu toho, že škála

¹⁶ ŽÁKOVSKÁ, K. *Základy práva pro studenty právnických fakult*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Fakulta životního prostředí, 2014. 187 s. ISBN 978-80-7414-863-7, s. 99 – 100.

¹⁷ ŽÁKOVSKÁ, K. *Základy práva pro studenty právnických fakult*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Fakulta životního prostředí, 2014. 187 s. ISBN 978-80-7414-863-7, s. 99 – 100.

trestných činů je rozmanitá a stopy různorodé. Kriminalistika je věda, která svoji pozornost orientuje na dva základní druhy zákonitostí, které poté tvoří předmět kriminalistiky. Předmětem kriminalistiky jsou:

- „zákonitosti, které se týkají vzniku, trvání a posléze i zániku stop a jiných kriminalisticky relevantních informací o spáchaných trestných činech,
- zákonitosti vyhledávání, zajišťování, zkoumání a využívání stop a jiných kriminalisticky relevantních informací o spáchaných trestných činech“¹⁸.

Mezi klíčové pojmy, které s kriminalistikou souvisí, patří termíny, jako je kriminalita neboli zločinnost, která má podobu celého komplexu spáchaných trestných činů ve společnosti za určité časové období, dále odhalování neboli zjišťování skryté (latentní), organizované a utajované trestné činnosti. Velmi důležitým a zásadním pojmem je v tomto případě i objasňování, což lze definovat jako zjišťování důležitých skutečností, které se týkají prověřovaných událostí, tedy zda jde o trestný čin, kdo je jeho pachatelem, jaký je jeho motiv a kdy byl trestný čin spáchán. Základním cílem objasňování trestného činu je zodpovězení tzv. sedmi základních kriminalistických otázek, a to je kdo, co, kde, kdy, jak, čím, proč. Posledním a opět jedním z nejdůležitějších pojmů, které s kriminalistikou souvisí, je problematika policejního vyšetřování. Jedná se o postup realizovaný na základě trestního řádu a poznatky, které jsou od počátku trestního řízení zjišťovány se tzv. zprocesňují. V tomto případě jde o realizaci procesních úkonů a získávání důkazů. V rámci následujících kapitol je nutné nejdříve definovat několik základních pojmů, které s problematikou policejního vyšetřování úzce souvisí.

3.2.1 Definice policejního orgánu

Policejní orgán je jedním z orgánů činných v trestním řízení. Rozumí se jím Policie České republiky a jeho organizační články plnící úkony trestního řízení. Policejní orgány jsou vázány zákony, pokyny dozorového státního zástupce, ale také pokyny policejního prezidenta, metodickými doporučeními a dalšími interními předpisy Policie ČR. Orgány činné v trestním řízení objasňují trestnou činnost pachatele podle trestního řádu. Stát tímto

¹⁸ VICHLENDÁ, M. Kriminalistika: Skripta. *Sosoom-zlin.cz* [online] 2011 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

způsobem realizuje zájem na uplatnění trestní odpovědnosti vůči pachatelům trestných činů. Postup orgánů činných v trestním řízení upravený zákonem – trestním řádem se nazývá trestní řízení. Úkolem orgánů činných v trestním řízení je zjistit, zda se stal trestný čin, zjistit konkrétního pachatele tohoto činu, uložit mu trest nebo ochranné opatření, zajistit jejich výkon a dále rozhodnout o nároku poškozeného na náhradu škody způsobené trestným činem a o nároku za nemajetkovou újmu. V souvislosti s úmrtím člověka mimo zdravotnická zařízení práce orgánu činného v trestním řízení, resp. policejního orgánu začíná na místě činu. Toto místo je nutné řádně zadokumentovat, nalézt případné stopy, tyto řádně vyhodnotit a zjistit tak okolnosti úmrtí, příp. vyloučit cizí zavinění. Policie ČR se tedy zabývá odhalováním a objasňováním trestné činnosti.

Pokud jde o policii jako takovou, jde o bezpečnostní a zároveň i ozbrojenou složku státu. V současné době je Policie ČR zároveň nedílnou součástí integrovaného záchranného systému, který disponuje působností po celém území České republiky. Policisté se nachází ve služebním poměru, který je upraven zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů¹⁹, přičemž výkon své profese policisté provádějí na základě zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů²⁰ (dále jen „zákon o Policii ČR“). Policejní orgány realizují potřebná šetření a opatření, která vedou ke zjištění, zda došlo ke spáchání trestného činu či nikoli, a to na základě svých vlastních poznatků, trestních oznámení a také nejruznějších podnětů jiných osob. Policisté taktéž činí opatření, díky kterým je možné trestné činnosti předcházet. Za účelem objasnění těchto skutečností je policejní orgán oprávněn vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob, vyžadovat součinnost od příslušných orgánů, provádět ohledání místa činu či věci, pořizovat zvukové a obrazové záznamy apod. V rámci své činnosti policejní orgán spolupracuje se státním zástupcem a do jisté míry mu je podřízen.

Policie patří mezi ozbrojenou a v podstatě represivní složku státu, kterou je možné dále rozdělit vertikálně směrem od policejního prezidia přes krajské ředitelství, až k tzv.

¹⁹ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2003 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361>.

²⁰ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2008 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>.

územním odborům. Z horizontálního hlediska je poté policie členěna do několika klíčových složek, jako je např. obvodní a místní oddělení, oddělení dopravní policie, služba kriminální policie a vyšetřování, atd. V souvislosti s tématem této práce je velice důležitá služba kriminální policie a vyšetřování. „*Úřad služby kriminální policie a vyšetřování metodicky řídí a na základě rozhodnutí náměstka policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování koordinuje a ovlivňuje činnost útvarů služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky s celostátní působností a činnost služby kriminální policie a vyšetřování krajských ředitelství policie a útvarů zřízených v jejich rámci při plnění jejich úkolů ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti a plnění úkolů policejních orgánů v trestním řízení v rozsahu stanoveném právními předpisy a interními akty řízení; ve vymezeném rozsahu zajišťuje koordinaci spolupráce útvarů policie s mezinárodními organizacemi, zahraničními policejními institucemi a bezpečnostními sbory*“²¹. Tento úřad nese odpovědnost za metodické řízení jednotlivých oddělení služby kriminální policie a vyšetřování, což vede k růstu kvality a také k efektivnímu plnění úkolů policie v rámci trestního řízení. Úřad taktéž realizuje servisní činnost na všech úrovních řízení služby, plní úkoly při kriminalistické činnosti, v některých případech tvoří i velmi speciální podmínky nutné k výkonu této služby, plní úkoly při pátrání po osobách a věcech a zároveň plní celou řadu úkolů na úseku boje s trestnou činností v oblasti komunikačních a informačních technologií a trestné činnosti, při jejímž páchání jsou používány informační technologie. Úřad služby kriminální policie a vyšetřování taktéž zpracovává návrhy na novelizace zákonů, schvaluje či naopak ruší určité interní akty řízení, které činnost služby upravují, koordinuje v rámci své činnosti spolupráci útvarů policie s jednotlivými mezinárodními institucemi, bezpečnostními sbory jiných států a zároveň plní vybrané úkoly, které pro policii vyplývají z členství České republiky v Evropské unii. V rámci své působnosti se Úřad služby kriminální policie a vyšetřování podílí na vytváření koncepce práce na úseku boje s trestnou činností, a to na základě materiálů Vlády ČR a Ministerstva vnitra ČR v oblasti bezpečnostní politiky, dále plní úkoly svěřené v rámci poskytování právní pomoci v oblasti trestních věcí a v rámci rozhodování sporů, které se týkají příslušnosti v trestním řízení. Velmi důležitá je v tomto případě odborná příprava a

²¹ Úřad služby kriminální policie a vyšetřování. *Policie České republiky* [online] 2016 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/urad-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani.aspx>.

vzdělávání všech příslušníků policie, zřizování pracovních týmů a pracovních skupin a stejně tak i plnění definovaných úkolů v rámci přímého výkonu služby v okamžiku předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti a jednotlivých úkolů orgánů v daném trestním řízení. Úřad služby kriminální policie a vyšetřování taktéž zajišťuje kontrolní činnost, koordinaci a žádoucí součinnost mezi příslušnými útvary a organizačními články nacházejícími se na všech úrovních ²².

3.2.2 Úmrtí z pohledu zdravotnictví

Úmrtí neboli smrt je z lékařského hlediska zastavení životních funkcí v organismu spojené s nevratnými změnami, které obnovení životních funkcí znemožňují. V policejní praxi a ze soudně lékařského hlediska se smrtí rozumí smrt přirozená a smrt násilná (vražda, sebevražda a náhoda). Přirozená smrt je spojena se stářím a sešlostí, s nemocemi, které přicházejí společně s věkem, a kterým člověk podlehne. Výdaje spojené s takovým úmrtím jsou hrazeny ze zdravotnictví ve smyslu zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů ²³ (dále jen „zákon o zdravotních službách“) a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů ²⁴. Ze zdravotního pojištění se hradí zejména zdravotní služby poskytnuté pojištěnci s cílem zlepšit nebo zachovat jeho zdravotní stav nebo zmírnit jeho utrpení. Hrazenými službami jsou v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem také prohlídka zemřelého pojištěnce a pitva včetně přepravy k pitvě k nejbližšímu smluvnímu poskytovateli, který je schopen určený druh pitvy podle Listu o prohlídce zemřelého provést, dále pak přeprava z pitvy do místa, kde ke smrti došlo nebo do místa pohřbu, je-li toto místo stejně vzdálené nebo bližší než místo, kde osoba zemřela. Hrazenou službou není anatomická pitva a soudní pitva a ani přeprava k takovýmto pitvám a z nich. Pokud jde o úhradu nákladů na žádost orgánů Policie České republiky, zašle poskytovatel

²² Tamtéž.

²³ Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2011 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372>.

²⁴ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1997 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-48>.

vyúčtování Ministerstvu vnitra, a to nejpozději do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byly zdravotní služby poskytnuty.

Postup při úmrtí je upraven ustanoveními § 83 – 86 zákona o zdravotních službách. Ve smyslu tohoto zákona úmrtí osoby nebo nález těla zemřelého mimo zdravotnické zařízení poskytovatele se oznamuje poskytovateli nebo lékaři. Pokud tito poskytovatelé či lékaři nejsou známi, oznámí se úmrtí nebo nález těla zemřelého na tísňovou linku 112. Oznamovací povinnost má každý, kdo se o úmrtí dověděl nebo tělo zemřelého či jeho část našel. Následně poskytovatelé v oboru lékařství, ze zdravotnického zařízení apod. provedou prohlídku těla zemřelého. Účelem této prohlídky je zjistit smrt osoby, pravděpodobné datum a čas úmrtí, pravděpodobnou příčinu smrti a také určit, zda bude provedena pitva. V rámci tohoto úkonu poskytovatel provede označení těla zemřelého. Lékař, který provedl prohlídku těla, dále vyplní příslušné části Listu o prohlídce zemřelého a zajistí předání kompetentním subjektům (matrika, statistický úřad, provozovatel pohřební služby). Dále určí, zda bude provedena patologicko – anatomická pitva nebo zdravotní pitva podle tohoto zákona. V případech, kdy určí provedení pitvy, zajistí převoz těla zemřelého k pitvě. V opačném případě podá zprávu o úmrtí registrujícímu lékaři. O úmrtí lékař také vyrozumí osobu blízkou zemřelému, pokud mu je tato osoba známa. Policii České republiky neprodleně informuje v případech, kdy jde o podezření, že k úmrtí došlo v důsledku spáchání trestného činu, sebevraždou nebo za nejasných okolností, zemřelý je neznámé totožnosti, ale také v případech, kdy lékař není známa osoba blízká zemřelému a je potřeba ji vyhledat a předat informace o úmrtí. V takových případech lékař při prohlídce těla zemřelého provede pouze nezbytné úkony, způsobem, aby nedošlo ke zničení nebo poškození možných důkazů, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, nebo že jde o sebevraždu.

3.2.3 Úmrtí v rámci trestního řízení

Úmrtí neboli usmrcení v pojetí trestního práva představuje smrt násilnou. Příčinou takové smrti může být vražda, sebevražda či náhoda. Dle ustanovení § 140 trestního zákoníku se vraždou rozumí úmyslné usmrcení jiného. Jedná se o úmyslný trestný čin spáchaný konkrétní osobou (pachatel) na jiné lidské bytosti (poškozený). Smrt způsobená vlastní vinou se nazývá sebevražda. Mezi časté formy sebevražd patří sebevražda oběšením

a použitím střelné zbraně, dále mohou být příčinami sebevražd otravy, nehody, utonutí, skok z výšek, skok pod auto, vlak apod. Náhoda zahrnuje úmrtí člověka např. při dopravní nehodě, smrtelném úrazu (např. zabití padajícím stromem, pracovní úraz, utonutí, smrt z podchlazení, uhoření apod.), ale i náhlá úmrtí (např. v důsledku infarktu apod.). Pokud jde o sebevraždy, tak ty mají řadu společných znaků s vraždou. A právě proto této skutečnosti využívají pachatelé vražd k tvorbě nejrůznějších situací, které mají za cíl jen jediné – vzbudit zdání, že se jedná o sebevraždu tak, jak tomu bylo v případě manželů Stodolových. V praxi se jedná např. o předstírání oběšení, utonutí, udušení apod. V okamžiku, kdy není na místě zcela zřejmé, zda se jedná o sebevraždu či vraždu, je nutné mimo jiné zjistit, zda měla daná osoba vůbec k sebevraždě nějaký motiv. Sebevražda je velmi složitým jevem, přičemž její krajní rozmanitost dnes zpochybňuje možnost jakéhokoliv soudu. V současné době činí filozofické teorie a i rozvoj psychoanalýzy ze sebevraždy tzv. psychosociální jev, který je možné rozdělit do různých kategorií. Sebevraždy vznikají na základě akutní či chronické melancholie, existují i patologické sebevraždy či sebevraždy z pomsty, z egoismu, avšak sebevraždy mohou vznikat z náhlého nebo také trvalého altruismu či je možné se setkat se sebevraždami aktivními, hrdinskými či se sebevraždami, které jsou uskutečňovány z vášně nebo také z pomatené mysli. Z toho je naprosto patrné, že motivy vedoucí k sebevraždě mohou být v praxi různé ²⁵. V případě policejního vyšetřování sebevraždy má důležitý a klíčový význam odhalení stop, které by mohly nasvědčovat tomu, že celá událost je naaranžována, dále také prokázání příčiny úmrtí a mechanismu, který pravděpodobně vedl ke smrti, a především i neexistence motivu, který by u dané osoby k sebevraždě vedl. Z praxe je známo, že pachatelé vražd se ve většině případů nachází v silném duševním rozložení, což může vést k tomu, že zapomenou důkladně vytvořit ty stopy, které by měly v okamžiku spáchání sebevraždy existovat. Dopouští se tak řady chyb, a to proto, že jeho představy, které se týkají mechanismu usmrcení, jsou naprosto špatné a v řadě případů ani pachatel nezná příznaky různých smrtelných poranění (např. manipulace s mrtvolou, aj.) ²⁶. Mezi nejvýznamnější zásady, a to jak u sebevraždy, tak i u náhlého úmrtí,

²⁵ MONESTIER, M. *Dějiny sebevražd: Dějiny, techniky a zvláštnosti dobrovolné smrti*. Praha: Dybbuk, 2003. 416 s. ISBN 978-80-9030-018-7, s. 14 – 15.

²⁶ STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 320 s. ISBN 978-80-7380-124-3, s. 93 – 95.

patří to, že je zapotřebí postupovat takovým způsobem, jako by šlo o podezření z vraždy, pokud tedy není prostřednictvím vyšetřování prokázán opak – to, že na smrti dané osoby nese s největší pravděpodobností zavinění druhá osoba²⁷.

Policejní orgán tedy objasňuje úmrtí zejména v případech podezřelých okolností. Těmito okolnostmi se rozumí skutečnost, kdy se v době úmrtí mohla na místě nacházet jiná osoba, která mohla mít zároveň na smrti účast, z prvotního šetření bylo zjištěno, že před smrtí nebo po ní mohlo dojít k manipulaci se stopami a věcmi na místě úmrtí, pozůstalé osoby uplatňují vznik majetkové škody, ke které mohlo dojít v souvislosti s úmrtím, pozůstalými nebo dalšími svědky události jsou sdělovány pochybnosti o příčině úmrtí, rovněž v případech, kdy pochybnosti o příčině úmrtí vysloví lékař provádějící prohlídku zemřelého, k úmrtí došlo v průběhu léčby a k újmě na zdraví došlo v důsledku zavinění cizí osobou, k úmrtí došlo v důsledku zanedbání péče ze strany lékaře, ošetřovatele, rodičů, pěstounů apod., k úmrtí došlo např. v důsledku požáru, výbuchu, otravy plynem, udušením zplodinami hoření, v důsledku úrazu elektrickým proudem apod. nebo v případech, kdy se jedná o nález mrtvoly v pokročilém stadiu rozkladu, mumifikovanou mrtvolu nebo v případě nálezů neúplného těla či jeho částí. Rovněž policejní orgán prověřuje případy, kdy se jedná o úmrtí policisty.

Všechny případy úmrtí prověřuje, dokumentuje a ohledání místa provádí policisté služby kriminální policie a vyšetřování. Výjezdové skupiny včetně kriminalistického technika tak vyjíždějí ke všem případům úmrtí, provádějí ohledání místa činu a další nezbytné úkony. Obvodní oddělení, příp. další policejní složky poskytují výjezdové skupině součinnost, provádí potřebná šetření a v krajních případech prověřují případy úmrtí, u kterých lze s jistotou konstatovat, že na smrti či zranění neměla účast jiná osoba a nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by tento závěr zpochybňovaly. Na každý takový případ policejní orgán vede trestní spis.

²⁷ CHMELÍK, J. *Místo činu a znalecké dokazování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 308 s. ISBN 80-86898-42-3., s. 58 – 58.

3.3 Postup policejního orgánu při úmrtí

Práce policejního orgánu vždy začíná na místě činu. Kriminalisticko-technickou a kriminalisticko-taktickou činnost policejního orgánu při vyhledání, ohledání a zajištění místa činu, předmětů a stop se zvláštním zřetelem k možnostem zkoumání zejména z oboru kriminalistika a dalších úkonů s tím souvisejících upravuje tzv. závazný pokyn policejního prezidenta č. 100/2001 ke kriminalisticko-technické činnosti Policie České republiky²⁸. V případech objasňování úmrtí, zejména v tzv. předprocesní fázi, tedy ve fázi šetření policejní orgán, postupuje dle uvedeného závazného pokynu, trestního řádu, zákona o Policii ČR, zákona o zdravotních službách, závazného pokynu policejního prezidenta č. 103/2013 o plnění některých úkolů policejního orgánu Policie ČR v trestním řízení a dále dle metodického doporučení, který vychází z uvedené legislativy a jasně a konkrétně definuje, jak má policejní orgán při úmrtích postupovat. Ohledání místa činu je důležitým úkonem, kterým policejní orgán zjišťuje, dokumentuje a hodnotí situaci na místě činu, stopy činu, předměty, které se na místě nacházejí. Umožňuje také poznat událost, která na místě proběhla, zjistit vznik události, ale i rysy a motiv pachatele. Úkony na místě činu podléhají určitému algoritmu, který je nutné dodržet. V případě nálezu a ohledání mrtvoly je důležitý obecný popis místa nálezu, poloha mrtvoly, věci nalezených v okolí, stop svědčících pro přítomnost další osoby na místě činu nebo zápasu, zevních stop násilí apod. Stopy násilí na těle specifikuje koroner nebo soudní lékař. Na místě činu v době jeho ohledání a šetření se nachází minimálně dvoučlenná hlídka obvodního oddělení, dále je na místo vždy přivolána výjezdová skupina kriminální policie a vyšetřování ve složení tří policistů (vyšetřovatel, operativce a kriminalistický technik). Pokud dojde k dopravní nehodě, prvotní úkony zajišťují policisté z oddělení dopravních nehod. V případě závažných trestných činů, zejména vraždy na místě provádí úkony věcně příslušní policisté z krajského ředitelství a dále jsou na místě přítomni vedoucí pracovníci. Pokud situace vyžaduje nasazení policejního psa je na místo přivolán policejní psovod. Ve specifických případech, kdy úmrtí vzniklo v důsledku požáru, úrazu elektrickým proudem, výbuchu, otravy plynem, udušením zplodinami hoření apod. jsou na místo přivoláni další specialisté a odborníci, příp. je

²⁸ Kriminalistickotechnická činnost Policie České republiky: závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 7. prosince 2001 ke kriminalistickotechnické činnosti Policie České republiky č. 100/2001. Praha: Policejní prezidium, 2001. 200 s. ISBN neuvedeno.

vyžádána jejich součinnost dle trestního řádu. Jednotlivé policejní složky, příp. další specialisté jsou na místo vysíláni operačním střediskem Policie ČR a tomuto středisku zpětně tyto složky podávají zprávu o příjezdu na místo a průběžné informace o zjištěných skutečnostech. Jedná se o tzv. hláskou službu. Policejní orgán prvotně na místě provede zajištění místa před vstupem nepovolaných osob. Toto zajištění provede poučením osob, které se na místě nacházejí, u závažnějších případů zajistí místo páskou Policie – zákaz vstupu.

Vlastní ohledání místa činu spočívá v ohledání místnosti, těla, provedení dokumentace s pořízením protokolu, fotodokumentace, plánku a náčrtku. Výjezdová skupina dále na místě provádí šetření spočívající ve zmapování pohybu zemřelého před smrtí, provádí časový snímek, dále kontaktuje a požaduje podání vysvětlení od rodinných příslušníků zemřelého, sousedů, známých, spolupracovníků, příp. prověřuje další styky zemřelého. V domácnosti zemřelého policejní orgán dále zjišťuje, zda z těchto prostor nebyly zcizeny peníze, cennosti, platební karty a další věci. O všech provedených opatřeních sepisuje úřední záznamy.

V případech, kdy nebyly zjištěny žádné podezřelé okolnosti úmrtí, provede policejní orgán pouze základní úkony, tj. ohledání místa činu, provede místní šetření, zahájí úkony trestního řízení a poté věc odloží ve smyslu, že se nejedná o trestný čin. Existuje ale celá řada specifických událostí, které vyžadují provedení specifických úkonů při zpracování. V případech podezření na otravu plynem musí policejní orgán provést důkladné ohledání místa činu, do protokolu o ohledání místa činu a náčrtku zadokumentovat umístění veškerých plynových spotřebičů, přesné míry místností, oken, dveří a dalších otvorů, popřípadě přivolat znalce z oboru na plynová zařízení, zkontrolovat nájemníky v sousedních bytech a zajistit bezpečnost takových osob. V případech podezření na otravu je také nezbytné zajistit např. obaly od léků, injekční stříkačky, zbytky jídel a nápojů, cigarety, jejich nedopalky nebo zvratky. V případech sebevražd policejní orgán zvažuje nařízení soudní pitvy, dále zajistí dopis na rozloučenou, pokud byl sepsán a vyžádá jeho znalecké zkoumání ohledně jeho pravosti a autentičnosti.

Dalšími specifiky je dále nakládání s věcmi a zvířaty z vlastnictví osoby, která zemřela. Pokud zemřelý žil v domácnosti sám, policejní orgán provede zapečetění bytu či domu. Policie tak nahrazuje tak činnost notáře. Policie pečeti byt nebo dům pouze v

případech, kdy byl zemřelý jediným uživatelem nemovitosti. V těchto případech se policejní orgán musí ujistit, že v nemovitosti nezůstane živé zvíře apod. Tomuto úkonu je ze zákona přítomna nezúčastněná osoba, zpravidla se jedná o zaměstnance příslušného městského či obecního úřadu. Policejní orgán rovněž zajišťuje osobní doklady zemřelého a ostatní cenné věci, které poté předá na dědické oddělení.

V průběhu prověřování a následných úkonů policejní orgán také zjišťuje výsledek zdravotní pitvy z důvodu, zda jde o smrt přirozenou nebo násilnou, vyžaduje List o prohlídce zemřelého, zjišťuje zdravotní stav zemřelého. Tyto informace podléhají mlčenlivosti, takže policejní orgán nejprve musí požádat o zproštění mlčenlivosti, a to cestou oprávněných osob (partner, rodiče), příp. se souhlasem soudu. Podle situace dále může požadovat doplnění vysvětlení osob z okruhu rodiny, sousedů, známých k okolnostem úmrtí. Až na výjimečné případy policejní orgán vždy na místě zahájí prověřování ve smyslu ustanovení § 158, odst. 3 trestního řádu. Výsledkem prověřování v případě vyloučení cizího zavinění a účasti na sebevraždě bude odložení věci dle ustanovení § 159a, odst. 1 trestního řádu, v opačném případě se zpravidla uplatní postup dle ustanovení § 159a, odst. 5 trestního řádu (v případě neznámého pachatele), nebo postup dle ustanovení § 160, odst. 1 trestního řádu, kdy policejní orgán rozhodne o zahájení trestního stíhání proti konkrétní osobě z konkrétního trestného činu.

3.3.1 Plánování a organizace policejního vyšetřování

Plánováním policejního vyšetřování se z teoretického hlediska rozumí taková myšlenková činnost, která je orientována na definování způsobů, metod a prostředků možných řešení vzniklých kriminalistických situací při odhalování a následném vyšetřování trestných činů. Výsledkem plánovací fáze jsou písemné plány prověřování a vyšetřování. Prostřednictvím těchto plánů nabývá proces prověřování a vyšetřování určitý cílevědomý charakter, vznikají podmínky pro nalezení co nejvíce vhodných způsobů řešení daných úkolů, dále také pro výběr efektivních taktických postupů a využití všech možných kriminalisticko-technických prostředků. Plánování musí vždy souviset s procesem vyšetřování v konkrétní věci. Naopak organizací policejního vyšetřování můžeme vnímat soubor komplexních opatření, které jsou zaměřeny na tvorbu optimálních podmínek pro realizaci kriminalistických úkonů a opatření, a dále také pro využití kriminalisticko-

technických prostředků. Organizační opatření jsou součástí plánu prověřování a vyšetřování, včetně dalších úkonů a opatření, která zásadně ovlivňují celkové zlepšení organizačnické činnosti. Součástí plánu prověřování a vyšetřování je „*volba směru vyšetřování cestou vytýčení kriminalistických verzí, stanovení a konkretizace úkolů vyšetřování s určením předmětu a hranic dokazování v konkrétní trestní věci, stanovení okruhu úkonů a opatření potřebných k řešení vymezených úkolů a prověrce vytýčených kriminalistických verzí, stanovení posloupnosti provedení jednotlivých úkonů a opatření s ohledem na lhůty jejich provedení, stanovení cíle, obsahu a určení taktiky každého ze zvolených úkonů a opatření, určení pracovníků, kteří zodpovídají za provedení plánovaných úkonů a opatření, zformování stanoveného programu postupu a písemné zpracování plánu*“²⁹. Po uskutečnění naplánovaných opatření a úkonů dochází k porovnání reálné vyšetřovací situace a myšlenkového modelu tzv. žádané vyšetřovací situace. Je nutné upozornit také na to, že dle naléhavosti realizace opatření a úkolů se počáteční vyšetřování dělí do dvou základních skupin. Situace, které vyžadují okamžitou reakci policejního orgánu, kam je možné zařadit telefonické oznámení, které se týká výbuchu, uložení nástražného výbušného systému, průmyslové havárie, dopravní nehody, požáru, trestné činnosti, kdy existuje určitý předpoklad, že bude možné pachatele zadržet na místě činu, a naopak situace, kdy existuje určitá doba mezi podnětem a provedením počátečních úkonů, kam lze zařadit např. písemná či osobní oznámení týkající se trestné činnosti, která byla spáchána v minulosti³⁰.

3.3.2 Funkce a činnost koronera

Vznik institutu koronera umožnily zákony z roku 2011, a to již zmiňovaný zákon o zdravotních službách a zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů³¹. Oba tyto zákony upravují praxi prohlídky zemřelých mimo zdravotnická zařízení. Koroner obecně provádí standardní prohlídku těla zemřelého na území smluvního regionu. Koroner je k dosažení na telefonu a na výzvu operátora by měl

²⁹ VICHLENDÁ, M. Kriminalistika: Skripta. *Sosoom-zlin.cz* [online] 2011 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

³⁰ VICHLENDÁ, M. Kriminalistika: Skripta. *Sosoom-zlin.cz* [online] 2011 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

³¹ Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2011 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>.

provést prohlídku do 120 minut od nahlášení. Pokud koroner použije služební vozidlo s řidičem, řidič při ohledání pracuje jako jeho asistent. Školení koronerů probíhá cestou školení na příslušných oddělení soudního lékařství. Úkony koronera jsou hrazeny zdravotními pojišťovnami z veřejných financí. Institut koronera vznikl především z důvodu, že původně na místo úmrtí vyjížděla rychlá záchranná služba, což znamenalo, že ARO vyjíždělo k mrtvým, když ve stejnou dobu mohlo zachraňovat život jiného. I v současné době rychlá záchranná služba vyjíždí k případům, kde dochází k úmrtí. Dochází k tomu v případech v souvislosti se záchranou života, oživováním. V případě úmrtí pak rychlá záchranná služba nahrazuje práci koronera. Pokud jde o hrazené služby, činnost poskytovatele zdravotnické záchranné služby je financována z veřejného zdravotního pojištění. Ze státního rozpočtu jsou hrazeny např. služby související s provozem letecké zdravotní záchranné služby. „*Institut koronera je v jednotlivých krajích řešen různě, někde ho smluvně zajišťuje soukromý subjekt, jinde spadá pod zdravotnickou záchrannou službu. Tak je tomu i v případě hlavního města Prahy. Zde byl zřízen ve druhé polovině roku 2012 na základě požadavku právních předpisů, konkrétně se jedná o zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve kterém je definována v paragrafech 83, 84 a § 110 odst. 2 písm. b) problematika praxe prohlídky zemřelých mimo úmrtí ve zdravotnických zařízeních, kdy lékař záchranné služby provádí prohlídky pouze u pacientů, které sám ošetřoval a léčil. Ostatní zemřelé a to i ty, u kterých šlo na počátku o nejasný stav a je volána ZZS, kdy lékař konstatuje pouze smrt, pak ohledává praktický lékař. Dalším důvodem je zachování skutečně odborného posouzení cizího zavinění a násilných činů, kde další osud vyšetřování závisí často na prvotním posouzení lékařem, který prohlídku zemřelého provádí“³².*

Při úmrtí mimo zdravotnické zařízení koroner konstatuje smrt osoby, stanovuje datum úmrtí a příčinu smrti a vylučuje smrt osoby v souvislosti s jednáním jiné osoby. Zemřelého nesmí prohlížet koroner – lékař, který byl zároveň ošetřujícím lékařem před jeho smrtí nebo je k zemřelému v příbuzenském vztahu, také v případě, kdy napomáhal porodu dítěte, které se narodilo mrtvé. Lékař by měl o úmrtí osoby informovat policii

³² Sanitka poslední pomoci slouží pražskému institutu koronera *Modrá hvězda života* [online] 2015 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://modrahvezdazivota.cz/2015/04/12/sanitka-posledni-pomoci-slouzi-prazskemu-institutu-koronera/>.

nejdéle do 12 hodin od oznámení úmrtí či nálezů mrtvol. Jde-li o podezření z trestného činu, měl by tak učinit ihned. V případech, kdy koroner získá spolehlivé informace o zdravotním stavu zemřelé osoby, charakteru jeho obtíží před smrtí, nezjistí při zevní prohlídce těla známky fyzického násilí a v okolí či místě nálezů zemřelé osoby není nic podezřelého, může stanovit, že se jednalo o smrt přirozenou. Jedná se však o ojedinělé případy. Ve většině případů totiž není možné zevní prohlídkou těla zemřelé osoby vyloučit už jen pouhé podezření, takže koroner zpravidla oznámení na Policii ČR učiní. Samozřejmě koná vždy v případech, pokud nelze stanovit příčinu smrti, jedná se o úmrtí kojence či mladé osoby, jde-li o osobu osamělou, cizího státního příslušníka, osobu neznámé totožnosti nebo úmrtí při dopravní nehodě. Z kriminalistického hlediska vždy oznamuje úmrtí, kdy charakter, lokalizace, rozsah a stáří poranění ukazují na smrt násilnou. Dalšími ukazateli jsou pochybnosti o mechanismu vzniku poranění, známky fyzického napadení či zápasu, nález většího množství krve, zjištění poranění v blízkosti životně důležitých orgánů, vícečetných ran, ale i chybějící stopy po zápase, chybějící krevní stopy, když je zřejmé, že se jedná o krvácející poranění.

3.3.3 Pohřební služba a pitvy

V souvislosti s úmrtími jsou nezbytné služby v oboru pohřebnictví. Podmínky pro zacházení s lidskými pozůstatky a s lidskými ostatky, práva a povinnosti související s provozováním pohřební služby, prováděním balzamací a konzervací lidských pozůstatků a s provozováním krematorií a pohřebišť upravuje zákon č. 256/2014 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů³³. Provozování pohřební služby zahrnuje činnosti spojené s pohřbením, s výjimkou provozování pohřebiště, provádění balzamací a konzervací a zpopelňování lidských pozůstatků nebo exhumovaných lidských ostatků, úpravy popela a jeho ukládání do uren, dále převozy lidských pozůstatků pro potřebu poskytovatele zdravotních služeb, policejních orgánů nebo jiných orgánů činných v trestním řízení. Ve vztahu k Policii ČR je provozovatel pohřební služby povinen na výzvu policejního orgánu převzít lidské pozůstatky bez zbytečného odkladu. Taková povinnost se

³³ Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2001 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-256>.

vztahuje i na výzvu lékaře. Po převzetí lidských pozůstatků provozovatel pohřební služby postupuje podle pokynů lékaře uvedených na listě o prohlídce mrtvého nebo podle pokynů státního zástupce nebo jiného orgánu činného v trestním řízení, který je k tomu oprávněn podle zvláštního právního předpisu. To znamená např. převoz těla zemřelého k provedení pitvy a zpět. K následnému sjednanému pohřbení je provozovatel pohřební služby oprávněn lidské pozůstatky převzít pouze v případě, že je úmrtí doloženo listem o prohlídce mrtvého, který vystavil lékař a v případě provedení pitvy doplněný o příslušné údaje lékařem, který pitvu provedl. Provozovatel pohřební služby postupuje podle pokynů na tomto listě uvedených. V případě podezření ze spáchání trestného činu v souvislosti s úmrtím postupuje provozovatel pohřební služby dle pokynů uvedených v listě o prohlídce mrtvého a současně dle pokynu státního zástupce nebo jiného orgánu činného v trestním řízení, který je k tomu oprávněn podle zvláštního právního předpisu (trestního řádu). Dle ustanovení § 115 trestního řádu vznikne-li podezření, že smrt člověka byla způsobena trestným činem, musí být mrtvola prohlédnuta a pitvána. Pohřbít mrtvolu lze v takových případech jen se souhlasem státního zástupce. Účelně vynaložené náklady, a to čteně přiměřeného zisku poté nese ten, v jehož zájmu vznikly.

Co se týče pitvy, je možné ji definovat jako „*druh medicínského či veterinárního úkonu, v rámci kterého odborný specialista rozděljuje mrtvé tělo na jednotlivé části, přičemž cílem pitvy je určit primárně příčinu smrti daného člověka či zvířete, a následně také pochopit tvar a funkci orgánů a soustav*“³⁴. Podle účelu je možné pitvy rozdělit na 5 typů. Ze všeho nejdříve je nutné specifikovat pitvu anatomickou, při které odborný specialista provede systematické rozřezání těla na dílčí úseky. Cílem této pitvy je určit příčinu smrti nebo pochopit tvar a funkci jednotlivých soustav a orgánů. Tato pitva slouží především pro výuku a je financována vysokou školou. Dalším typem je pitva patologicko – anatomická. Účelem této pitvy je ověřit diagnózu uvedenou v lékařské zprávě a dát ošetřujícímu lékaři zpětnou vazbu, zda byla tato diagnóza pitvou potvrzena či vyvrácena. Tato pitva je prováděna na oddělení patologie a hrazena z veřejného zdravotního pojištění, tedy ze zdravotního pojištění zemřelého. V některých zemích, mimo Českou republiku,

³⁴ Pitva: Význam slova. *Vyznam-slova.com* [online] 2016 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.vyznam-slova.com/Pitva>.

existuje možnost tzv. privátní pitvy. Účelem této pitvy je zjistit příčinu úmrtí u pacienta s neznámou chorobou.

Pro potřeby diplomové práce je nutné se především zmínit -o pitvě zdravotní a pitvě soudní. Pitva zdravotní se provádí za účelem stanovení příčiny smrti a objasnění okolností a mechanismů úmrtí člověka mimo zdravotnické zařízení nebo násilným úmrtím, včetně sebevraždy. Pitva je prováděna na oddělení soudního lékařství, měl by ji provádět soudní lékař, ale i patolog a je hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Indikace patologicko-anatomických a zdravotních pitev vyplývají ze stávající platné legislativy, a to ze zákona o zdravotních službách. „Podle tohoto zákona je patologicko-anatomická pitva prováděna vždy, pokud není dostatečně objasněna příčina smrti, klinická diagnóza nebo komplikace zdravotního stavu, dále u žen zemřelých v souvislosti s těhotenstvím, porodem nebo potratem, u dětí mrtvě narozených a zemřelých do 18. roku věku, u pacientů zemřelých při operaci a v některých dalších případech. Zdravotní pitva je pak podle téhož zákona prováděna vždy v případech náhlých nebo neočekávaných úmrtí, jestliže při prohlídce mrtvého těla lékařem nebyla zjištěna nebo nemohla být stanovena příčina smrti, při všech násilných úmrtích včetně sebevražd, při podezření, že k úmrtí mohlo dojít v příčinné souvislosti s nesprávným postupem při poskytování zdravotních služeb, u osob zemřelých ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody atd.“³⁵. Soudní pitva je oproti jiným typům pitvy podrobnější, neboť součástí soudní pitvy je zajištění stop na těle mrtvého. V případě, kdy je podezření, že na smrti měla účast jiná osoba, k úmrtí došlo násilným jednáním či za nejasných okolností a je potřeba zodpovědět otázky kladené především policejním orgánem a shromáždit důkazní materiál, měla by se vždy provádět soudní pitva. Pitva je prováděna 2 soudními znalci, v libovolném zařízení způsobilém k provedení pitvy a je hrazena z rozpočtu Ministerstva vnitra ČR, resp. tím, kdo ji nařídil (policie, státní zastupitelství, soud). Provedení soudní pitvy je upraveno ustanovením § 115 trestního řádu. Soudní pitva může být zahájena jako zdravotní a k přechodu na soudní může dojít v případě, když jsou zjištěny podezřelé okolnosti. V takovém případě lékař pitvu přeruší a pokračovat v ní může

³⁵ ŠAFR, M. Byla nalezena mrtvola. Jak probíhá pitva a kdo ji provádí? Soudní lékař vyvrací nesmysly v seriálech. *Eurozpravy.cz* [online] 2016 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/158437-byla-nalezena-mrtvola-jak-probiha-pitva-a-kdo-ji-provadi-soudni-lekar-vyvraci-nesmysly-v-serialech/>.

až po splnění zákonných podmínek. Z uvedených skutečností vyplývá, že o provedení zdravotní pitvy rozhoduje lékař, který provádí prohlídku těla zemřelého, naopak soudní pitva je nařízena orgány činnými v trestním řízení, nejčastěji se jedná o policejní orgány. Policie ČR tedy nemůže v žádném případě uložit provedení zdravotní pitvy a lékař naopak nemůže nařídit soudní pitvu. Na patologii jsou realizovány pouze zdravotní pitvy, na Ústavu soudního lékařství jsou prováděny poté jak pitvy soudní, tak i pitvy zdravotní³⁶.

Rozhovorem s majitelkou pohřební služby v Jičíně bylo zjištěno, že pohřební služby jako takové mají různé ceníky za služby spojené s cestovními náklady nebo náklady materiálními (transportní vak, transportní rakev). Cenové nabídky jednotlivých pohřebních služeb se liší podle nastavené spolupráce s Policií ČR. Pohřební služby rozlišují ceny pro občany, ale i zdravotní pojišťovny a orgány činné v trestním řízení, zejména pro policii. Majitelka pohřební služby uvedla, že pro místně příslušnou součást policie mají stanovenou cenu dohodou, a to paušální částku ve výši 5 000 Kč za převoz těla zemřelého z místa nálezu těla zemřelého, tj. z okresu Jičín na pitvu, tj. do Hradce Králové na Ústav soudního lékařství a zpět, včetně transportního vaku. V případě nočního – pohotovostního výjezdu si dle ceníku účtují navíc 850 Kč + DPH ve výši 15 %. Jedná se o výjezdy v době od 16:00 do 07:00 hod. v pracovní dny (pondělí - pátek) a ve dnech pracovního klidu (soboty, neděle, svátky). Cena dohodou byla upravena s ohledem na vliv konkurence pohřebních služeb v okolí. I když se může zdát, že se jedná o velmi lukrativní obchod, který stát pustil do rukou soukromých osob, platby jsou limitované zákonem a soudní pitvy policejní orgán nařizuje pouze v závažných případech. Např. v roce 2016 pohřební služba zajišťovala pro potřeby policie celkem 5 převozů k pitvám. V případě převozů na zdravotní pitvy, které jsou hrazeny z veřejného pojištění, disponují pohřební služby ceníky jednotlivých zdravotních pojišťoven. Na rozdíl od převozů poskytovaných na žádost Policie ČR, zdravotní pojišťovny proplácí pohřebním službám pouze cestu s tělem zemřelého. V roce 2017 měly pohřební služby k dispozici ceníky pojišťoven uvedené v tabulce¹.

³⁶ Pitva. *Fno.cz* [online] 2016 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.fno.cz/ustav-soudniho-lekarstvi/zakladni-pojmy-v-soudne-lekarske-prax>.

Tabulka 1: Pitvy – sazebník pojišťoven za rok 2017

Zdravotní pojišťovna	Počet bodů / km	Cena [Kč/bod]
VZP	38,37	0,96
MV ČR		0,81
ŠKODA MB		0,96
Česká průmyslová	38,27	0,72
Vojenská zdravotní pojišťovna	37,27	0,77
Odborová zdravotní pojišťovna	37,27	0,69

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako praktickou ukázkou lze uvést příklad výpočtu nákladů na převozu pojištěnce VZP na pitvu: Za předpokladu, že vzdálenost na pitvu s tělem z Jičína do Hradce Králové činí 54 km, lze vypočítat celkový počet bodů za km: $54 \text{ km} \times 38,37 \text{ bodů / km} = 2\,071,98$ bodů. Z tohoto lze vypočítat cenu za převoz těla na pitvu za jednu cestu: $2\,071,98 \text{ bodů} \times 0,96 \text{ Kč} = 1\,989,10 \text{ Kč}$. K této ceně je nutno pochopitelně přičíst stejnou částku, neboť tělo je z pitvy převáženo zpět z Hradce Králové do Jičína. Výsledná cena převozu těla (pojištěnce VZP) na pitvu tak činí 3 978,20 Kč. Jedná se o cenu, kterou si u pojišťovny fakturuje pohřební služba. Pohřební služba má podobnou vlastní sazbu na dopravu zemřelého, takže na pojišťovně netratí.

3.4 Ekonomika policejního vyšetřování

Policejní vyšetřování je spojeno s nemalými finančními náklady, kterým je věnována pozornost v následujícím textu. Náklady trestního řízení v občanskoprávních a obchodních věcech se v současné době řídí vnitrostátními předpisy, které musely být v okamžiku vstupu České republiky do Evropské unie harmonizovány³⁷.

3.4.1 Náklady spojené se soudní pitvou a pohřební službou

Problematika soudních pitev a způsob jejich proplácení je upravena v policejních předpisech a zejména pak i vyhláškou č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a

³⁷ COHEN, M. *The Costs of Crime and Justice*. Routledge, 2004. 144 s. ISBN 978-11-3599-450-1, s. 55.

tlumočnicích, ve znění pozdějších předpisů³⁸ (dále jen „vyhláška k provedení zákona o znalcích a tlumočnicích“). Tato vyhláška stanovuje odměny a náhrady nákladů za znalecké posudky a odměňování ústavů. Odměna za znalecké posudky dle uvedené vyhlášky činí podle náročnosti posudku a podle míry odborných znalostí, které bylo nutné vynaložit k podání posudku, se pohybuje v sazbě 100,- až 350,- Kč za jednu hodinu práce. Pokud je znalecký posudek mimořádně obtížný, může být odměna zvýšena až o 20 %. Rovněž tak ke zvýšení odměny dochází v případech, kdy jde o posudek, kterým je přezkoumáván posudek jiného znalce. V takovém případě lze odměnu zvýšit až o 10 %. V urgentních případech, kdy bylo uloženo znalci provést úkon v den pracovního volna nebo pracovního klidu anebo v noci, může být odměna zvýšena až o 50 %. V ojedinělých případech, zejména u jednoduchých znaleckých posudků, které se opakují a spočívají pouze v odborném zjišťování v podstatě stejných skutečnostech, sníží se hranice základních sazeb, a to o 20 %. Znalcům dále náleží paušální částky odměn a náhrady nákladů za znalecké posudky³⁹. Z důvodů vysokých nákladů, které souvisí s odměňováním znalců, proběhlo v roce 2013 pracovní jednání mezi Policií ČR a zástupci společnosti soudního lékařství. Cílem pracovní skupiny bylo sjednotit praxi při vyžadování soudních pitev a následně zejména fakturace proplácení za tyto úkony. Pro jednoduché znalecké posudky bylo navrženo proplácení náležitostí vyplývajících z vyhlášky k provedení zákona o znalcích a tlumočnicích. Pro složité znalecké posudky bylo stanoveno, že za poradu znalců budou proplaceny max. 2 hodiny pro každého znalce, tj. 700 Kč pro každého znalce (1 hod. / 350 Kč), max. však 10 hod. Pro znalce, kdy nad rámec je nutné čerpání hodin projednat se zpracovatelem, tj. s konkrétním policistou. Rovněž tak u složitějších případů je nutná osobní konzultace a dohoda jak nad množstvím, rozsahem a složitostí otázek pro znalce, ale i jejich ohodnocení. Proplácení náležitostí opět podléhá vyhlášce k provedení zákona o znalcích a tlumočnicích. Zodpovězení otázek, které nelze zahrnout do provedení pitvy a sestavení pitevního nálezu, zevní a vnitřní prohlídka těla a odběru biologického materiálu je odměňováno zvlášť. Rovněž tak odměna toxikologa, pokud je přibrán, je proplácena. Pokud se jedná o soudní pitvu, přepravu těla zemřelého zajišťuje pohřební služba, která disponuje různými ceníky

³⁸ Vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnicích, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1967 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1967-37>.

³⁹ Tamtéž.

za své služby. Pohřební služba v Jičíně má pro Policii ČR v místě mé služební působnosti upravenou cenu dohodou, a to 5 000,- Kč za cestu na pitvu a z pitvy (auto s tělem i bez těla) včetně transportního vaku. Příplatky si pohřební služba účtuje dle zákona za pohotovostní výjezd, např. v noci a ve dnech pracovního klidu. Pohřební služba dle vlastního ceníku účtuje zvýšenou sazbu od pondělí do pátku v době od 16:00 do 07:00 hod., soboty, neděle a svátky /včetně pohřbu/ jednorázovou sazbou ve výši 850,- Kč + DPH 15 %. Paušální částky odměn a náhrad nákladů za znalecké posudky vyžadované v trestním řízení spojené s prováděním pitev dle vyhlášky k provedení zákona o znalcích a tlumočnících jsou uvedeny v tabulce 2.

Tabulka 2: Paušální částky odměn a náhrady nákladů za znalecké posudky

Paušální částka / odměna	Výše [Kč]
Odměny znalce za výkon pitvy (tj. zevní a vnitřní prohlídky mrtvoly, pitvy včetně sestavení pitevního nálezu a odběru biologického materiálu pro další vyšetření (histologické, serologické, toxikologické apod.)), včetně histologického vyšetření do 10 preparátů (vyšetření každého dalšího preparátu) *,**	6 500 (150)
Náhrady nákladů spojených s výkonem pitvy *	
Odměna pitevnímu laborantovi	500
Odměna za provedení zápisu	350
Odměna histologickému laborantovi při vyšetření do 10 preparátů (vyšetření každého dalšího preparátu)	400 (30)
Odměna laborantovi za provedení fotografické dokumentace (jeden snímek)	30
Odměna laborantovi za provedení fotografické dokumentace (jeden rtg snímek)	100
* paušální částka odměny a náhrady nákladů se zvyšuje o 20 % při výkonu pitvy těla za mimořádně obtížných okolností (tj. v pokročilém hnilobném rozkladu, exhumovaných těl, kosterních zbytků, případů mumifikace, adipocire, infekčně závažných případů a	

případů identifikace)

** paušální částka odměny se zvyšuje o 50 %, provádí-li se pitva v den pracovního volna nebo pracovního klidu anebo v noci

Zdroj: Vlastní zpracování dle ⁴⁰

V souvislosti s výše uvedeným lze doplnit následující informace: „*Provede-li znalec sám i takové úkony, které může vykonat laborant, přísluší mu též paušální odměna, která by jinak příslušela laborantovi. Náhrada za použití pitevny, laboratoře a materiálů se přiznává ve výši odpovídající doloženým skutečným nákladům. V paušálních částkách náhrady nákladů nejsou zahrnuty náklady náležející podle obecných předpisů o náhradách cestovních a jiných nákladů a náhrada mzdy.*“ ⁴¹.

3.4.2 Náklady Policie ČR

Obecně lze konstatovat, že finanční náklady na pokrytí trestního řízení nese zejména Policie ČR. V tomto směru se policie snaží neustále hledat možnosti, jak tyto náklady snížit. Důležitou oblastí při řešení tohoto problému jsou právě zmíněné znalecké posudky. Policie totiž nedisponuje odborníky v některých oblastech (např. soudní lékařství, psychologie, psychiatrie, kybernetika apod.), takže zadávání zpracování znaleckých posudků probíhá mimo rezort policie. Trestní řízení se bez znaleckých posudků neobejde, a proto hospodárnost bude stále aktuálním tématem. V loňském roce (tj. 2016) si tuto otázku položili i autoři příspěvku s názvem „Kolik stojí vražda“ ⁴². Jeho autoři L. Foltýn, P. Petrželka a P. Mizera zde vyčíslili náklady vázané na konkrétní případ vraždy. Do celkové sumy započítali pouze snadno identifikovatelné položky, a to v podobě administrativních nákladů, nákladů na spotřebovaný materiál, jednorázově placené úkony, cestovní náklady a další náklady v řízení před soudem (viz tabulka 3 až 7 dále), přičemž do těchto nákladů nebyla zahrnuta práce kriminalistů, ani práce vyšetřovatelů či ostatních dotčených osob,

⁴⁰ Vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1967 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1967-37>, Příloha, bod 1 – 4 a 8.

⁴¹ Tamtéž, Příloha, bod 5 – 7.

⁴² FOLTÝN, L., PETRŽELKA, P., MIZERA, P. Kolik stojí vražda? In *Kriminalistický sborník*, 2016, roč. 60, č. 2, s. 55 – 60. ISBN / ISSN neuvedeno.

kteřá se odvíjí od operativního šetření, přípravy na úkony, dále v administrativě a v řadě dalších činností, které jsou dnes nezbytné ke správnému dokončení policejního vyšetřování. Na konkrétním modelovém případě autoři příspěvku detailním způsobem nasimulovali procesní stránku případu spojenou s vynaloženými náklady a dle jejich závěru celkový součet nákladů dosáhl částky 610 582,90 Kč.

Autoři článku zpracovali jednotlivé nákladové položky v průběhu vykonávacího řízení, ale i v řízení před soudem. Do cestovních nákladů zahrnuli především náklady vynaložené na dopravu policistů spojenou s výslechy svědků. Tento způsob zajištění účasti svědků na procesních úkonech byl předem zhodnocen jako finančně méně nákladný, než pokud by policie proplácela svědkům ušlé mzdy. Další náklady se týkaly pátrání a eskortování obviněné osoby k jejím výslechům.

Tabulka 3: Cestovní náklady

Úkon	Počet úkonů	Počet km	Provozní náklady na 1 km [Kč]	Celková částka [Kč]	Poznámka
Doprava k DP a OMČ	5	494	6	2 964,00	
Doprava k výslechům svědků	9	1 154	6	6 924,00	Vychází levněji než platit náklady svědečného jednotlivým svědkům
Pátrání + podklady MS ČR	4	2 400	6	14 400,00	
Eskorty obviněné	8	2 292	6	13 752,00	
Celkem				38 040,00	

Zdroj: Vlastní zpracování dle ⁴³

Administrativní náklady zahrnují platové náklady spojené s procesními úkony, zejména pak s ohledáním místa činu, domovními prohlídkami apod. včetně spisové agendy s tím spojené. K výsledné finanční částce autoři dospěli součtem celkově odpracovaných

⁴³ FOLTÝN, L., PETRŽELKA, P., MIZERA, P. Kolik stojí vražda? In *Kriminalistický sborník*, 2016, roč. 60, č. 2, s. 55 – 60. ISBN / ISSN neuvedeno.

hodin jednotlivými policisty. Násobkem jimi odvedených hodin byla příslušná platová třída.

Tabulka 4: Administrativní náklady

Činnost	Počet osob	Počet hodin	Náklady [Kč]
Ohledání místa činu - dokladace trestného činu	11	93,7	15 651,40
Domovní prohlídky, prohlídky jiných prostor a pozemků	9	244,45	41 609,15
Spisová agenda, podání vysvětlení aj.	5	103,5	17 929,50
Další práce vyšetřovatele - ustanovení § 160, odst. 1 trestního řádu, návrh na vazbu dle ustanovení § 67 stejného právního předpisu a další procesní úkony	1	104,1	17 905,20
Celkem	26	545,75	93 095,25

Zdroj: Vlastní zpracování dle ⁴⁴

Náklady na spotřebovaný materiál jsou spojené především s ohledáním místa činu, s provedenými domovními prohlídkami a dalšími úkony a jedná se o fakticky spotřebovaný materiál.

Tabulka 5: Náklady na spotřebovaný materiál (materiální náklady)

Činnost	Materiál	Počet kusů	Cena za 1 kus [Kč]	Celkem [Kč]
Ohledání místa činu	Rukavice nitrilové	40	5,00	200,00
	Návleky na obuv	20	39,50	790,00
	Sáček igelitový rychlouzavíratelný	15	3,50	52,50
	Sáček mikrotenový 200x300 mm	32	5,50	176,00
	Pachová konzerva	3	50,00	150,00
	Sáček bezpečnostní PČR 195x280+30+30	3	7,60	22,80
	Pinzeta jednorázová plastová	25	5,00	125,00
	Fólie daktyloskopická transparentní	1	24,70	24,70
	Bluestar - sada	1	1 291,00	1 291,00

⁴⁴ FOLTÝN, L., PETRŽELKA, P., MIZERA, P. Kolik stojí vražda? In *Kriminalistický sborník*, 2016, roč. 60, č. 2, s. 55 – 60. ISBN / ISSN nevedeno.

Činnost	Materiál	Počet kusů	Cena za 1 kus [Kč]	Celkem [Kč]
	Obálka papírová malá	10	0,40	4,00
	Zkumavka Eppendorf	2	0,60	1,20
	Kazeta mini DV 60 mm	1	105,00	105,00
	Daktyloskopická fólie černá	2	371,00	742,00
	Fólie daktyloskopická bílá s pozadím	2	24,70	49,40
	Testovací proužky Hemophan	10	1,10	11,00
Domovní prohlídka Brno	Rukavice nitrilové	10	5,00	50,00
	Sáček igelitový rychlouzavíratelný 80x120 mm	10	5,50	55,00
	Návleky na obuv	10	39,50	395,00
	Pachová konzerva	2	50,00	100,00
	Sáček bezpečnostní PČR 195x280+30+30	2	7,60	15,20
Ohledání osobního automobilu	Pachová konzerva	13	50,00	650,00
	Sáček bezpečnostní PČR 195x280+30+30	13	7,60	98,80
	Pinzeta jednorázová plastová	4	5,00	20,00
	Rukavice nitrilové	4	5,00	20,00
Celkem				5 148,60

Zdroj: Vlastní zpracování dle ⁴⁵

Jednorázové placené úkony pak zahrnují náklady vynaložené za tlumočníky, neboť obviněná osoba i svědci byli cizí státní příslušnosti. Další náklady se týkají znaleckých posudků, odborných vyjádření a dále obhajoby.

⁴⁵ Tamtéž.

Tabulka 6: Jednorázově placené úkony (ostatní náklady)

Úkon	Počet	Celkem [Kč]
Tlumočení - úkony tlumočnicka (přípravné řízení, hlavní líčení - soud I. stupeň, odvolací řízení - soud II. stupeň)	14	140 703,00
Soudní pitva + další posudky - počet úkonů	6	51 732,00
Náklady obhajoby od zahájení trestního stíhání do podání návrhu obžaloby	1	26 184,00
Znalecké posudky k osobě obviněné	2	14 036,00
Celkem		232 655,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle ⁴⁶

Náklady v řízení před soudem zahrnují mzdy soudců, přisedících, státních zástupců dále náklady vynaložené za obhajobu, tlumočení, náklady na poštovné a další náklady spojené s administrativou.

Tabulka 7: Náklady spojené s řízením před soudem

Činnost	Počet úkonů	Sazba	Celkem [Kč]	Poznámka
Náklady obhájců - účast u procesních úkonů/cestovné	48 / 2 / 2	3 363,80 Kč / 1 863,40 Kč / 1 936 Kč	169 061,20	
Tlumočnick	9		21 307,00	
Znalečné	1		940	
Náklady trestního řízení		Paušální sazba soudu	13 000,00	
Poštovné	65	43 x 46,60 = 2 003,80 Kč - doporučená zásilka 20 x 12 = 240 Kč - datová schránka, 2x 150 = 300 Kč pošta zaslaná na VS OL a zpět	2 543,80	

⁴⁶ FOLTÝN, L., PETRŽELKA, P., MIZERA, P. Kolik stojí vražda? In *Kriminalistický sborník*, 2016, roč. 60, č. 2, s. 55 – 60. ISBN / ISSN neuvedeno.

Činnost	Počet úkonů	Sazba	Celkem [Kč]	Poznámka
Svědečné	1		232	Z celkového počtu 17 svědků svědečné uplatnil pouze jeden svědek
Mzdy přísedících - 2 osoby	5 jednacích dnů	10 x 230 Kč	2 300	
Mzda protokolující úřednice	52 hodin	52 x 98,75 Kč	5 135,00	
Mzdy vyšší soudní úřednice	20 hodin	20 x 121,20 Kč	2 424,00	
Mzda státního zástupce I. stupně	15 hodin	15 x 578,00 Kč	8 670,00	
Mzda soudce I. stupně	15 hodin	15 x 687,00 Kč	10 305,00	
Mzda státního zástupce II. stupně	2 hodiny	2 x 625,00 Kč	1 250,00	
Mzda soudců II. stupně - 3 osoby	2 hodiny	2 x 746,00 Kč x 3 osoby	4 476,00	
Celkem			241 644,00	

Zdroj: Vlastní zpracování dle ⁴⁷

⁴⁷ FOLTÝN, L., PETRŽELKA, P., MIZERA, P. Kolik stojí vražda? In *Kriminalistický sborník*, 2016, roč. 60, č. 2, s. 55 – 60. ISBN / ISSN neuvedeno.

4 Vlastní práce

Výzkumná část je založena na charakteristice záznamů týkajících se cestovních, administrativních, mzdových, materiálních a ostatních nákladů na vyšetřování úmrtí člověka za rok 2017 a dále pak na interpretaci zjištěných reálných finančních nákladů použitých na vyšetřování náhlých, sebevražedných a nedbalostních úmrtí člověka mimo zdravotnická zařízení šetřená Policií ČR v okrese Jičín za rok 2017.

Územní odbor Policie ČR v Jičíně, resp. okres Jičín leží na hranici krajů Středočeského, Libereckého a Pardubického. Mezi faktory, které mají vliv na bezpečnostní situaci v okrese patří turistická oblast Českého ráje, poloha okresu a rozsáhlá silniční síť s hlavním silničním tahem Praha – turistická lokalita Krkonoš, dále objekt Věznice Valdice a další. Tyto faktory mají vliv především na majetkovou trestnou činnost a s prověřovanými úmrtími náhlými a sebevražednými prakticky nesouvisí. Vliv může mít spíše bezpečnost silničního provozu na nehodovost a úmrtí spojené s dopravními nehodami. V roce 2017 bylo na okrese Jičín řešeno celkem 717 dopravních nehod, při kterých bylo usmrceno celkem 8 osob. Nejčastější příčinou dopravních nehod byl způsob jízdy, rychlost a nedání přednosti v jízdě. Rozpracováno bylo 5 trestných činů v souvislosti s dopravní nehodou. Pokud jde o ostatní úmrtí, žádné statistické údaje nejsou k dispozici a ani se nevedou. Veškerá úmrtí jsou zahrnována pod násilnou trestnou činnost. Té se věnuje velká pozornost, a to v souvislosti s trestnými činy loupeže, vydírání, nebezpečné pronásledování a vyhrožování. Evidované jsou dále případy úmyslného ublížení na zdraví.

4.1 Charakteristika záznamů o nákladech na vyšetřování úmrtí člověka za rok 2017

V roce 2017 policejní orgán SKPV Územního odboru v Jičíně prověřoval celkem 50 náhlých úmrtí, 10 sebevražd a 7 případů usmrcení z nedbalosti, kdy se jednalo o dopravní nehody nebo pracovní či jiný úraz. V případě náhlých úmrtí převažovala srdeční selhání, ale prověřovala se i podezřelá úmrtí, kdy na těle zemřelého byly zjištěny úrazové stopy. V případě sebevražd – ve většině případů se jednalo o sebevraždu oběšením. Ostatní případy zahrnovaly smrt v důsledku dopravní nehody či úrazu.

Na prověřování případů se podílela teritoriální pracoviště územního odboru, a to Obvodní oddělení dle místní příslušnosti – Jičín, Nová Paka, Hořice, Kopidlno a Sobotka. Dále služba kriminální policie a vyšetřování působí na ředitelství v Jičíně, rovněž tak v Jičíně má místo působnosti kriminalistický technik. Na místo úmrtí se vždy dostaví dvoučlenná hlídka obvodního oddělení (OO PČR), vyšetřovatel a operativce za službu kriminální policie a vyšetřování (SKPV) a kriminalistický technik. Policisté obvodních oddělení používají k dopravě služební vozidla Škoda Octavia Combi 1,8, policisté SKPV zpravidla výjezdové vozidlo Škoda Octavia 1,6 kriminalistický technik má k dispozici služební vozidlo VW Amarok a oddělení dopravních nehod používá ve službě vozidlo VW Transporter.

4.1.1 Cestovní náklady

Průměrná cena 1 l pohonných hmot (PHM) u benzínu automobilového 95 oktanů v roce 2017 činila 29,50 Kč, motorová nafta 28,60 Kč/l⁴⁸. Vyhláška č. 463/2017 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, ve znění pozdějších předpisů⁴⁹ upravuje průměrnou cenu PHM v ustanovení § 4 – průměrná cena pohonných hmot s odkazem na ustanovení § 158, odst. 3, věty třetí zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů⁵⁰.

Níže uvedená tabulka č. 8 zohledňuje průměry spotřeby na daný typ služebního vozidla Územního odboru Policie ČR v Jičíně, která jsou zpravidla využívána pro výjezdy na místo úmrtí.

⁴⁸ Cestovní náhrady OSVČ. *Jak podnikat* [online] 2017 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/prumerne-ceny-phm.php>.

⁴⁹ Vyhláška č. 463/2017 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2017 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-463>.

⁵⁰ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2006 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>.

Tabulka 8: Průměrná spotřeba vybraných vozidel PČR ÚO

Vozidla PČR ÚO	Obsah	Palivo	Průměrná spotřeba na 100 km (l)	Průměrná cena PHM za 1 l [Kč]
Škoda Octavia (SKPV)	1,6	benzin 95	8,6	29,50
Škoda Octavia (OOP)	1,8	benzin 95	9,9	29,50
VW Amarok (technik)	2,5	nafta	12	28,60
VW Transporter (oddělení dopravních nehod)	2	nafta	11,5	28,60

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro určení nákladů na ujeté kilometry byl vypočten náklad na 1 ujetý kilometr. (Výpočet – průměrná spotřeba v litrech vozidla na 100 km násobená průměrnou cenou PHM za 1 litr vydělená 100.) Výpočet je uveden v tabulce č. 9

Tabulka 9: Cena PHM za 1 km

Vozidla	Palivo	Cena za 1 km [Kč]
Škoda Octavia 1,6	benzin 95	2,54
Škoda Octavia 1,8	benzin 95	2,92
VW Amarok 2,5	nafta	3,43
VW Transporter 2,0	nafta	3,30

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.2 Administrativní a mzdové náklady

Administrativní náklady zahrnují především vypracování písemností, které jsou součástí trestního spisu. Pro výpočet bude použit sazebník nákladů na pořízení kopie spisu, který stanovuje sazbu za jednostrannou kopii formátu A4, a to ve výši 2,- Kč.

Mzdové náklady na policisty obvodního oddělení a z oddělení dopravních nehod, kteří jsou zařazeni do 4. tarifní třídy jsou v průměru 182,50 Kč na jednu hodinu práce, na policistu SKPV, který je zařazen do 7. tarifní třídy činí 233,10 Kč za jednu hodinu práce a technika v 6. tarifní třídě 214,80 Kč na jednu hodinu práce. Hodinová sazba byla vypočítána jako průměr tarifních stupňů v jednotlivé tarifní třídě. Průměrná hodinová sazba

je odproštěna od veškerých příplatků (osobní příplatek, rizikový příplatek, práce přesčas apod.).

4.1.3 Materiální náklady

Při vyšetřování úmrtí člověka je využíváno různého materiálu (pomůcek), zejména chirurgických rukavic, bezpečnostních sáčků na zajišťování stop (viz příloha obrázek 1), povýstřelových terčů (viz příloha obrázek 2), sady pro odběr povýstřelových zplodin (viz příloha obrázek 3), obálek (i s bezpečnostním přelepem), daktyloskopických či trasologických fólií, pachových konzerv, vatových tyčinek, zkumavek, bezpečnostních pásek (viz příloha obrázek 4) apod.

4.1.4 Ostatní náklady

Do skupiny ostatních nákladů souvisejících s vyšetřováním úmrtí člověka patří zejména náklady na soudní pitvy, znalecké posudky, odborná vyjádření lékařů, převozy těl na pitvy, pečetění nemovitostí, odběry krve aj. Jedná se tak o placené náklady.

4.2 Reálné náklady na vyšetřování úmrtí člověka v okrese Jičín za rok 2017

V následující části jsou prezentovány zjištěné reálné finanční náklady na dopravu, administrativu, mzdy, materiál a ostatní úkony použité na vyšetřování náhlých úmrtí, sebevražd a nedbalostních usmrcení člověka mimo zdravotnická zařízení šetřená Policií ČR v okrese Jičín za rok 2017.

4.2.1 Náhlá úmrtí

V této části jsou hodnoceny případy řešené v rámci obvodních oddělení dle místní příslušnosti. V působnosti Obvodního oddělení Jičín bylo řešeno celkem 15 náhlých úmrtí, OO Nová Paka 14 případů, OO Hořice 13 případů, Sobotka 3 případy a Kopidlno 5 případů. Celkem tedy bylo řešeno 50 případů náhlých úmrtí.

Tabulka 10: Náhlá úmrtí v okrese Jičín v roce 2017

Místní příslušnost obvodního oddělení	Místo úmrtí	Počet úmrtí	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km hlídky OO PČR	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km SKPV	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km technika SKPV	Ujeto celkem km
Jičín	Jičín	10	2	2	2	60
	Slatiny	1	22,8	22,8	22,8	68,4
	Jinolice	1	11,4	11,4	11,4	34,2
	Nemyčeves	1	22	22	22	66
	Popovice	1	7	7	7	21
	Podůlší	1	8,6	8,6	8,6	25,8
Hořice	Hořice	3	2	51,2	51,2	313,2
	Chomutice	1	27,8	39,2	39,2	106,2
	Chodovice	2	7,8	47	47	203,6
	Chlum	2	5,8	49,8	49,8	210,8
	Podhorní Újezd	1	19,2	34	34	87,2
	Třtěnice	1	31	33,6	33,6	98,2
	Lukavec	1	8,6	49,8	49,8	108,2
	Boháňka	1	13,8	64,6	64,6	143
	Holovousy	1	9,8	43,4	43,4	96,6
Nová Paka	Nová Paka	4	2	35	35	288
	Lány	1	15,8	38,6	38,6	93
	Hřídelec	1	14,2	34,6	34,6	83,4
	Valdov	1	9,4	35,8	35,8	81
	Lázně Bělohrad	2	24	39,2	39,2	204,8
	Ústí u Staré Paky	1	12,4	35	35	82,4
	Vidonice	1	24,8	57,6	57,6	140
	Kumburský Újezd	1	6,8	29,4	29,4	65,6
	Stará Paka	2	5,8	41,2	41,2	176,4
Kopidlno	Keteň	1	14,6	22	22	58,6
	Žlunice	1	21	36	36	93
	Bartoušov	1	8,4	20,8	20,8	50
	Budčeves	1	6,6	35,8	35,8	78,2
	Libáň	1	14,8	34,2	34,2	83,2

Místní příslušnost obvodního oddělení	Místo úmrtí	Počet úmrtí	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km hlídky OO PČR	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km SKPV	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km technika SKPV	Ujeto celkem km
Sobotka	Sobotka	2	2	30,8	30,8	127,2
	Hřmenín	1	20	32,2	32,2	84,4
Celkem		50				3431,6

Zdroj: Vlastní zpracování

Cestovní náklady na vyšetřování náhlého úmrtí člověka

Celkem najeto 3 431,6 km – z toho najeto 475,6 km hlídky OO PČR, 1 478 km technik a 1 478 SKPV – viz tabulka č. 10. V tabulce č. 11 byl následně proveden výpočet nákladů na dopravu jednotlivých služebních vozidel. Po sečtení bylo zjištěno, že náklady na dopravu u náhlých úmrtí činí 10 212,41 Kč.

Tabulka 11: Výpočet nákladů na použití vozidel (náhlé úmrtí člověka)

Vozidla	Palivo	Cena za 1 km [Kč]	Ujeto celkem km	Náklady celkem [Kč]
Škoda Octavia 1,6	benzin 95	2,54	1 478	3 754,12
Škoda Octavia 1,8	benzin 95	2,92	475,6	1 388,75
VW Amarok 2,5	nafta	3,43	1 478	5 069,54
Celkem				10 212,41

Zdroj: Vlastní zpracování

Administrativní a mzdové náklady na vyšetřování náhlého úmrtí člověka

Administrativní náklady na vedení trestního spisu – standardní spis obsahuje písemnosti – záznam o zahájení úkonů trestního řízení, úřední záznam z šetření na místě, podání vysvětlení, protokol o ohledání místa činu, fotodokumentaci, zprávu koronera, list o prohlídce zemřelého včetně výsledku zdravotní pitvy, úmrtní list, usnesení o odložení věci ve smyslu ustanovení dle § 159a, odst. 1 trestního řádu, kdy nejde o podezření z trestného

činu a věc nelze vyřídit jinak. Průměrný spis vztahující se k náhlému úmrtí obsahuje v průměru 25 listů, přičemž cena za 1 list činí 2,- Kč, takže tyto náklady tvoří cca 50,- Kč na jeden trestní spis. Dalším administrativním nákladem jsou výdeje na odeslanou korespondenci, kdy v rámci prověřování náhlého úmrtí zpracovatel trestního spisu odešle v průměru 3 ks datových zpráv, příp. usnesení zasílá pozůstalému v obálce do vlastních rukou, a to prostřednictvím České pošty. Cena za datovou zprávu je 14,13 Kč. Cena za doporučený dopis do vlastních rukou je 38,- Kč. Náklady na odeslanou poštu v rámci jednoho případu tak činí v průměru 42,40 Kč za datové zprávy a 38,- Kč za doporučený dopis. Celkem tedy bylo na administrativní náklady vynaloženo celkem 6.520,- Kč – viz tabulka č. 12.

Tabulka 12: Administrativní náklady na vyšetřování náhlého úmrtí člověka

Činnost	Počet případů	Náklady na 1 trestní spis [Kč]	Náklady celkem [Kč]
Písemnosti	50	50,00 Kč	2 500,00
Poštovné	50	38,00 Kč	1 900,00
Datové zprávy	50	42,40 Kč	2 120,00
Celkem			6 520,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Mzdové náklady na policistu obvodního oddělení, který je zařazen do 4. tarifní třídy jsou v průměru 182,50 Kč na jednu hodinu práce, na policistu SKPV, který je zařazen do 7. tarifní třídy činí 233,10 Kč za jednu hodinu práce a technika v 6. tarifní třídě 214,80 Kč na jednu hodinu práce. Hodinová sazba byla vypočítána jako průměr tarifních stupňů v jednotlivé tarifní třídě. Průměrná hodinová sazba je odproštěna od veškerých příplatků (osobní příplatek, rizikový příplatek, práce přesčas apod.). Mzdové náklady byly vypočteny podle počtu policistů, kteří se podíleli na prověřování náhlých úmrtí a podle toho, kolik hodin strávili plněním služebních úkonů. Propočtem bylo zjištěno, že mzdové náklady činily celkem 236 345,- Kč.

Tabulka 13: Mzdové náklady na vyšetřování náhlého úmrtí člověka

Činnost	Počet případů	Počet policistů	Počet hodin	Hodinová sazba [Kč]	Náklady [Kč]
Šetření hlídky OOP	50	2	2	182,50	36 500,00

Činnost	Počet případů	Počet policistů	Počet hodin	Hodinová sazba [Kč]	Náklady [Kč]
Práce SKPV na místě	50	2	4,5	233,10	104 895,00
Práce technika na místě	50	1	4,5	214,80	48 330,00
Spisová agenda zpracovatele SKPV	50	1	4	233,10	46 620,00
Celkem					236 345,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Policejní práce v souvislosti s náhlým úmrtím spočívá především ve výjezdu na místo úmrtí. Jako první se na místo dostává hlídka OOP (obvodního oddělení policie). Ta zajistí místo, vyčká příjezdu výjezdové skupiny a poté provede šetření v místě nálezu zemřelé osoby, provede šetření u sousedů, příbuzných apod. Výjezdová skupina včetně technika na místě provede ohledání místa činu, zajistí případné stopy, v podezřelých případech provede zapečení nemovitosti, kde byl zemřelý nalezen. Zapečení trvá do výsledků zdravotní či soudní pitvy. Vše z místa se musí písemně zadokumentovat. Následně zpracovatel, kterému je případ přidělen, provede další nezbytné úkony, např. vyžádá si souhlas soudce, zprávu koronera, vyžádá úmrtní list a spis odloží. Z vlastní zkušenosti zpracování případu na místě trvá výjezdové skupině v průměru 4,5 hodiny, rovněž tak technikovi. Hlídka OOP provede úkony v průměru za 2 hodiny. Zpracovatel v průměru věnuje na spise 5 hodin. V rámci této doby provede potřebné úkony tak, aby mohl ve věci rozhodnout, spis zkompletovat a uzavřít.

Materiální náklady na vyšetřování náhlého úmrtí člověka (v rámci OMČ)

V případě náhlých úmrtí jsou materiální náklady spojené především s ohledáním místa činu. Vyčíslení nákladů se tak týká fakticky spotřebovaného materiálu technikem. Jedná se především chirurgické rukavice, které se používají na ohledání místa a ohledání těla zemřelého. Dále to jsou bezpečnostní sáčky, obálky s bezpečnostní přelepku apod. na zajišťování stop. Povýstřelové terčíky, resp. sada na odběr povýstřelových zplodin se používá u střelných poranění, kdy terčíky snímají stopy z rukou zemřelého, za účelem zjištění, zda se na rukou zemřelého nacházejí povýstřelové zplodiny. V případě náhlých úmrtí byl spotřebován materiál za 583,10 Kč.

Tabulka 14: Náklady na spotřebovaný materiál na vyšetřování náhlého úmrtí člověka

Materiál	Počet kusů	Cena za 1 ks [Kč]	Celkem [Kč]
Chirurgické rukavice	100	2,00	200,00
Bezpečnostní sáček malý	45	3,90	175,50
Bezpečnostní sáček velký	1	7,60	7,60
Povýstřelový terčik	2	65,00	130,00
Obálka	2	0,50	1,00
Obálka s bezpečnostní přelepku	8	5,50	44,00
Daktyloskopická fólie	1	25,00	25,00
		Celkem	583,10

Zdroj: Vlastní zpracování

Ostatní náklady na vyšetřování náhlého úmrtí člověka

V souvislosti s náhlými úmrtími PČR nemá výrazné výdaje na znalecké posudky apod. Ve většině případů se provádí zdravotní pitva, která je hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Z 50-ti posuzovaných případů náhlých úmrtí pouze ve 2 případech byla provedena pitva soudní. Jednalo se o případy, kdy na těle zemřelého byly nalezeny úrazové změny a krevní podlitiny.

Náklady na pitvu zahrnují platby vždy za 2 soudní lékaře. Jeden lékař nárokuje odměnu znalce v částce 6 500,- Kč, odměna druhému znalci se pohybuje v rozmezí od 9 000,- Kč – 14 500,- Kč. Převozy na pitvu činí paušální částku ve výši 5 000,- Kč za jeden převoz. Odborné vyjádření lékaře se žádá v méně závažných případech, kdy není potřeba vypracovat znalecký posudek. V některých případech se vyžaduje posudek z oboru toxikologie, a to v případech, kdy policie zjišťuje hladinu alkoholu v krvi zemřelé osoby. V případě náhlých úmrtí byly zjištěny ostatní náklady ve výši 50 118,- Kč.

Tabulka 15: Ostatní náklady na vyšetřování náhlého úmrtí člověka

Úkon	Počet	Náklady za úkon [Kč]	Celkem [Kč]
Soudní pitva	2	19 202,50	38 405,00
Znalecký posudek z toxikologie	1	1 430,00	1 430,00

Úkon	Počet	Náklady za úkon [Kč]	Celkem [Kč]
Odborné vyjádření lékaře	1	235	235
Převoz na pitvu	2	5 000,00	10 000,00
Pečetění nemovitosti	4	12	48
Celkem			50 118,00

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.2 Sebevraždy

Stejně jako tomu bylo u náhlých úmrtí, jednalo se o případy řešené v rámci obvodních oddělení dle místní příslušnosti. V působnosti Obvodního oddělení Jičín bylo řešeno celkem 9 případů sebevražd, a to 6 případů sebevražd oběšením, 2 případy sebevražd utonutím, 1 případ sebevraždy bodným poraněním smrtelným (nožem) a 1 případ sebevraždy střelným poraněním smrtelným.

V rámci vyšetřování jsou u případů sebevražd oběšením zajišťovány věcné stopy (např. lano, kabel apod.) a mikrostopy (stěry z rukou). U sebevražd střelnou zbraní je zajišťována předmětná zbraň a pomocí povýstřelových terčů stěry z rukou. Veškeré stopy jsou zajišťovány do bezpečnostních sáčků.

Cestovní náklady na vyšetřování sebevraždy člověka

Tabulka č. 16 analyzuje celkové počty najetých kilometrů jednotlivých součástí policie. Celkem bylo těmito policejními součástmi najeto 829,8 km – z toho najeto 118,6 km hlídkami OO PČR, 355,6 km technikem a 355,6 vozidlem SKPV.

Tabulka 16: Najeté kilometry celkem (sebevraždy)

Místní příslušnost obvodního oddělení	Místo úmrtí	Počet úmrtí	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km hlídky OO PČR	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km SKPV	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km technika SKPV	Ujeto celkem km
Kopidlno	Kozojedy	1	21,8	30,8	30,8	83,4
	Střevač	1	30,8	20,4	20,4	71,6
	Libáň	1	14,8	34,2	34,2	83,2

Místní příslušnost obvodního oddělení	Místo úmrtí	Počet úmrtí	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km hlídky OO PČR	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km SKPV	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km technika SKPV	Ujeto celkem km
Sobotka	Sobotka	1	2	30,8	30,8	63,6
	Kdanice	1	4,8	31,6	31,6	68
Hořice	Hořice	1	2	51,2	51,2	104,4
	Bříšťany	1	13,2	61,2	61,2	135,6
	Svatogodharská Lhota	1	5,2	56,2	56,2	117,6
Nová Paka	Lázně Bělohrad	1	24	39,2	39,2	102,4
Celkem		9	118,6	355,6	355,6	829,8

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové náklady na dopravu byly zjištěny ve výši 2 469,24 Kč – viz tabulka č. 17. Tato částka zahrnuje čisté náklady na PHM, nezahrnuje opotřebení vozidel.

Tabulka 17: Výpočet nákladů na použití vozidel (sebevraždy)

Vozidla	Palivo	Cena za 1 km [Kč]	Ujeto celkem km	Náklady celkem [Kč]
Škoda Octavia 1,6	benzin 95	2,54	355,6	903,22
Škoda Octavia 1,8	benzin 95	2,92	118,6	346,31
VW Amarok 2,5	nafta	3,43	355,6	1 219,71
Celkem				2 469,24

Zdroj: Vlastní zpracování

Administrativní a mzdové náklady na vyšetřování sebevraždy člověka

Administrativní náklady u sebevražd jsou podobné jako u náhlých úmrtí. Obdobná je rovněž práce a čas strávený na místě, včetně zpracování spisu. Jeden trestní spis obsahuje cca 25 listů. V průběhu prověřování policista odešle v průměru 3 datové zprávy, kdy např. žádá městský úřad o zaslání úmrtního listu a dále odešle v průměru 1 doporučenou zásilku, kdy vyrozumívá pozůstalého o výsledku prověřování. Zpravidla se jedná o zaslání usnesení o odložení věci podle § 159a odst. 1 trestního řádu.

Tabulka 18: Administrativní náklady na vyšetřování sebevraždy člověka

Činnost	Počet případů	Náklady na 1 trestní spis [Kč]	Náklady celkem [Kč]
Písemnosti	9	50,00	450,00
Poštovné	9	38,00	342,00
Datové zprávy	9	42,40	381,60
Celkem			1 173,60

Zdroj: Vlastní zpracování

Také mzdové náklady jsou u sebevražd obdobné jako v případě náhlých úmrtí. V podstatě policejní orgán provádí stejné úkony, jako jsou šetření na místě úmrtí nebo vlastní práce zpracovatele případu, kterému je případ přidělen po zpracování výjezdovou skupinou.

Tabulka 19: Mzdové náklady na vyšetřování sebevraždy člověka

Činnost	Počet případů	Počet policistů	Počet hodin	Hodinová sazba [Kč]	Náklady [Kč]
Šetření hlídky OOP	9	2	2	182,50	6 570,00
Práce SKPV na místě	9	2	4,5	233,10	18 881,10
Práce technika na místě	9	1	4,5	214,80	8 699,40
Spisová agenda zpracovatele SKPV	9	1	4	233,10	8 391,60
Celkem					42 542,10

Zdroj: Vlastní zpracování

Materiální náklady na vyšetřování sebevraždy člověka (v rámci OMČ)

Náklady na spotřebovaný materiál se v případě sebevražd různí dle práce při ohledání místa činu. Lze tedy spatřovat rozdíly ve spotřebovaném materiálu na místě. Kromě chirurgických rukavic, bezpečnostních sáčků a daktyloskopických fólií, které se používají také při vyšetřování náhlých úmrtí, je při vyšetřování sebevražd využíváno také trasologických fólií, povýstřelových terčů, pachových konzerv, vatových tyčinek na stěry a zkumavek. Tyto náklady se dále mohou lišit dle jednotlivých případů.

Tabulka 20: Náklady na spotřebovaný materiál na vyšetřování sebevraždy člověka

Materiál	Počet kusů	Cena za 1 ks [Kč]	Celkem [Kč]
Chirurgické rukavice	18	2,00	36,00
Bezpečnostní sáček malý	3	3,90	11,70
Bezpečnostní sáček střední	5	4,50	22,50
Bezpečnostní sáček velký	6	7,60	45,60
Daktyloskopická fólie	4	25,00	100,00
Povýstřelový terčik	2	65,00	130,00
Trasologická fólie	1	150,00	150,00
Pachová konzerva	1	50,00	50,00
Vatová tyčinka na stěry	13	10,00	130,00
Zkumavka Eppendorf	13	0,70	9,10
Celkem			614,70

Zdroj: Vlastní zpracování

Ostatní náklady na vyšetřování sebevraždy člověka

Ve všech případech sebevražd, ke kterým došlo v okrese Jičín v roce 2017 byla nařízena zdravotní pitva, takže nebyly zjištěny náklady na pitvu soudní a s tím související převoz pohřební službou. Rovněž nebyla vyžadována žádná odborná vyjádření od znalců či odborníků mimo PČR. Zajištěné stopy byly uloženy ke spisu. Pokud šlo o nějaká odborná vyjádření, tak tato byla vyžadována od Odboru kriminalistické techniky a expertiz (OKTE).

4.2.3 Úmrtí kvalifikována jako usmrcení z nedbalosti

V našem případě (za rok 2017) bylo vyšetřováno celkem 7 úmrtí kvalifikovaných jako usmrcení z nedbalosti dle § 143 trestního zákoníku. Z toho bylo evidováno 5 dopravních nehod – v 1 případě byl viník dopravní nehody obviněn z trestného činu, neboť došlo k úmrtí jiné osoby, v 1 případě byla věc odložena, neboť se nejednalo o trestný čin, ve 2 případech byla věc odložena, neboť viník nehody při nehodě zemřel. 1 případ je dosud ve vyšetřování a není ukončen. Zbylé 2 případy usmrcení (v 1 případě šlo o úraz a v 1 případě o pád stromu na člověka při vichřici) byly odloženy, neboť se nejedná o trestný čin – nebylo zjištěno cizí zavinění. Bylo provedeno odborné vyjádření na strom – ten byl

zdravý, šlo o nešťastnou náhodu. Poslední případ se týkal medializované kauzy po domácímu vyrobené sauny, kde zemřely dvě osoby (ženy) ⁵¹.

Cestovní náklady na vyšetřování úmrtí člověka z nedbalosti

V souvislosti s těmito úmrtími, pokud jde o dopravní nehody, na místo navíc vyjíždí policisté z dopravní policie. Ti jsou zařazeni do 4. tarifní třídy. Používají služební vozidlo VW Transporter 2,0 TDI.

Tabulka 21: Najeté kilometry celkem (úmrtí z nedbalosti)

Místní příslušnost obvodního oddělení	Místo úmrtí	Počet úmrtí	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km hlídky OO PČR	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km SKPV	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km technika SKPV	Dojezdová vzdálenost do místa úmrtí a zpět v km dopravní policie	Ujeto celkem km
Kopidlno	Kopidlno	1	2	29,2	29,2	29,2	89,6
Jičín	Jičín	3	2	2	2	2	24
	Úlibice	1	17,2	17,2	17,2	0	51,6
Hořice	Milovice	1	9,6	57,8	57,8	57,8	183
Nová Paka	Vidochov	1	10	44,4	44,4	44,4	143,2
Celkem		7	40,8	150,6	150,6	133,4	491,4

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové náklady na dopravu byly zjištěny ve výši 1 458,44 Kč – viz tabulka č. 22. Tato částka opět zahrnuje čisté náklady na PHM, nezahrnuje opotřebení vozidel.

⁵¹ Za smrt dvou žen v sauně na Jičínsku padlo obvinění z nedbalosti. *iDNES.cz* [online] 2017 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: https://hradec.idnes.cz/obvineni-smrt-v-saune-jicinsko-dzs-hradec-zpravy.aspx?c=A170717_122606_hradec-zpravy_the.

Tabulka 22: Výpočet nákladů na použití vozidel (úmrť z nedbalosti)

Vozidla	Palivo	Cena za 1 km [Kč]	Ujeto celkem km	Náklady celkem [Kč]
Škoda Octavia 1,6	benzin 95	2,54	150,6	382,52
Škoda Octavia 1,8	benzin 95	2,92	40,8	119,14
VW Amarok 2,5	nafta	3,43	150,6	516,56
VW Transporter 2,0	nafta	3,3	133,4	440,22
			Celkem	1 458,44

Zdroj: Vlastní zpracování

Administrativní a mzdové náklady na vyšetřování úmrť člověka z nedbalosti

Z administrativního hlediska je spis v případech usmrcení z nedbalosti náročnější, neboť obsahuje znalecké posudky, odborná vyjádření a další specifické písemnosti. Kromě písemností, které jsou stejné jako u případů náhlých úmrť a sebevražd (úmrtní list, zpráva koronera apod.) obsahuje dále protokol o dopravní nehodě, výslechy svědků, obviněného apod.

Spis k vyšetřování dopravní nehody obsahuje z vlastní zkušenosti cca 150 listů. Cena za 1 list činí 2,- Kč, což je celkově cca 300,- Kč na spis. Datových zpráv se pošle přibližně 10 ks. Korespondence se poštou odešle okolo 15-ti ks.

Tabulka 23: Administrativní náklady na vyšetřování usmrcení člověka z nedbalosti

Činnost	Počet případů	Náklady na 1 trestní spis [Kč]	Náklady celkem [Kč]
Písemnosti	7	300,00	2 100,00
Poštovné	7	380,00	2 660,00
Datové zprávy	7	212,00	1 484,00
Celkem			6 244,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Práce na místě činí zhruba 8 hodin, což se projevuje rovněž na mzdových nákladech. Vyšetřování události je časově náročné. Tato náročnost se vztahuje také ke spisu, což vyžaduje odbornost zpracovatele. Vyšetřovatel musí mít specializaci na dopravní nehody. Přítomnost policistů z dopravního oddělení (resp. z oddělení dopravních

nehod) se zobrazí v mzdových nákladech. Hlídka OOP zajišťuje na místě především bezpečnost a odklon dopravy. Dopravní policie zpracovává technické skutečnosti zjištěné na místě a výsledkem jejich práce je protokol o dopravní nehodě a plánek. SKPV provede rovněž ohledání místa nehody, ohledání těla zemřelého, zjišťuje skutečnosti důležité pro trestní řízení – zejména k tomu, aby policejní orgán mohl rozhodnout o tom, zda se konkrétní osoba dopustila trestného činu. Technik vše dokumentuje fotograficky, příp. zajišťuje stopy.

Tabulka 24: Mzdové náklady na vyšetřování usmrcení člověka z nedbalosti

Činnost	Počet případů	Počet policistů	Počet hodin	Hodinová sazba [Kč]	Náklady [Kč]
Práce hlídky OOP	7	2	6	182,50	15 330,00
Práce SKPV na místě	7	2	8	233,10	26 107,20
Práce technika na místě	7	1	8	214,80	12 028,80
Práce dopravní policie	7	2	10	182,50	25 550,00
Spisová agenda zpracovatele SKPV	7	1	75	233,10	122 377,50
Celkem					201 393,50

Zdroj: Vlastní zpracování

Materiální náklady na vyšetřování úmrtí člověka z nedbalosti (v rámci OMČ)

V uvedených případech nebyly zajištěny žádné stopy, takže chybí tabulka materiální náklady. Vesměs byly zajištěny pouze doklady, cennosti, peníze a tyto věci byly předány pozůstalým. Pokud jde o zajišťování věcí, policie zajišťuje havarované vozidlo. Tato okolnost se promítne do ostatních nákladů, které zahrnují náklady na odtah vozidla na dvůr PČR a náklady na znalecké zkoumání týkající se zjištění technického stavu vozidla apod.

Ostatní náklady na vyšetřování úmrtí člověka z nedbalosti

Ostatní náklady zahrnují soudní pitvy, převozy na pitvu, znalecké posudky z toxikologie (rozbor krve, zjišťování přítomnosti alkoholu v krvi), znalecký posudek z dopravy (simulace dopravní nehody k posouzení jak k ní došlo, co se stalo, kdo je viník apod.), znalecký posudek na technický stav vozidla (zjišťuje se, zda nedošlo k dopravní

nehodě v důsledku selhání brzd apod.) a další znalecké posudky specifické dle události. Součástí ostatních nákladů jsou platby za odtah vozidla (v některých případech zajišťuje odtah odtahová služba PČR, ve výjimečných případech (v našem případě 2krát) je odtah zajištěn soukromou odtahovou službou, kdy paušální částka za odtah činí 1 150,- Kč pro PČR. Do ostatních nákladů spadají také různá odborná vyjádření nebo platby za vyžádané odběry krve pro potřeby toxikologie. Všechny tyto písemnosti jsou součástí trestního spisu, proto jsou administrativní náklady vyšší, větší náklady jsou na papíry i pracovní úkony policisty.

Cena znaleckého posudku o příčině dopravní nehody se pohybuje v rozmezí od 6 000,- Kč do 15 000,- Kč. Záleží na závažnosti dopravní nehody, na náročnosti, rozsahu a kvalitě dodaných podkladů, a rovněž na tom, zda posudek obsahuje počítačovou simulaci. Takže průměrná cena za znalecký posudek z oboru dopravy je 10 500,- Kč. Klinické vyšetření osoby podezřelé z požití alkoholu spojené s odběrem žilní krve (cílené vyšetření lékařem + odběr krve ze žíly u dospělého) činí 265 Kč.

Tabulka 25: Ostatní náklady na vyšetřování usmrcení člověka z nedbalosti

Úkon	Počet	Náklady za úkon [Kč]	Celkem [Kč]
Soudní pitva	7	19 202,50	134 417,50
Znalecký posudek z toxikologie	1	1 430,00	1 430,00
Odborné vyjádření lékaře	3	900,00	2 700,00
Převoz na pitvu	7	5 000,00	35 000,00
Znalecký posudek na technický stav vozidla	1	1 058,70	1 058,70
Odtah vozidla	2	1 150,00	2 300,00
Znalecký posudek z dopravy	1	10 500,00	10 500,00
Odběry krve	4	265,00	1 060,00
Znalecký posudek ze stavebnictví	1	8 180,00	8 180,00
Celkem			196 646,20

Zdroj: Vlastní zpracování

5 Výsledky a diskuze

5.1 Porovnání reálných nákladů na vyšetřování úmrtí člověka v okrese Jičín za rok 2017

Souhrnný přehled celkových cestovních, administrativních, mzdových, materiálních a ostatních nákladů na vyšetřování náhlých úmrtí, sebevražd a nedbalostních úmrtí člověka v okrese Jičín za rok 2017 je uveden v tabulce 26. Z této tabulky je patrné, že v roce 2017 bylo ve vybraném okrese na vyšetřování úmrtí člověka vynaloženo celkem 765 320,29 Kč.

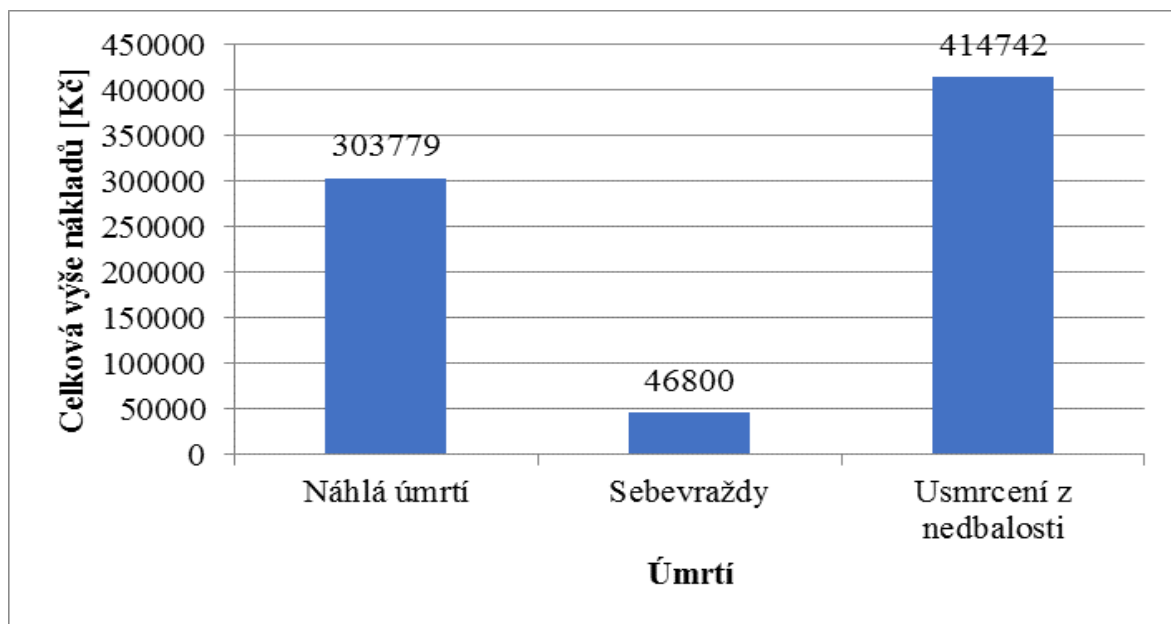
Z následujícího grafu 1 vyplývá, že nejnákladnější je z finančního hlediska vyšetřování nedbalostních úmrtí. Na vyšetřování úmrtí člověka z nedbalosti bylo v okrese Jičín v roce 2017 vynaloženo 414 742,14 Kč. Další nákladnou položkou je vyšetřování náhlých úmrtí člověka. V tomto období bylo ve vybraném okrese na jejich vyšetřování vynaloženo 303 778,51 Kč. Výši nákladů na vyšetřování sebevražd lze v porovnání s náhlými úmrtími a usmrcením z nedbalosti považovat za poměrně zanedbatelnou.

Tabulka 26: Souhrnný přehled celkových nákladů na vyšetřování úmrtí člověka v okrese Jičín za rok 2017

	Cestovní náklady	Administrativní náklady	Mzdové náklady	Materiální náklady	Ostatní náklady (placené úkony)	Celkem
Náhlá úmrtí	10 212,41	6 520,00	236 345,00	583,10	50 118,00	303 778,51
Sebevraždy	2 469,24	1 173,60	42 542,10	614,70	0,00	46 799,64
Usmrcení z nedbalosti	1 458,44	6 244,00	210 393,50	0,00	196 646,20	414 742,14
Celkem	14 140,09	13 937,60	489 280,60	1 197,80	246 764,20	765 320,29

Zdroj: Vlastní zpracování

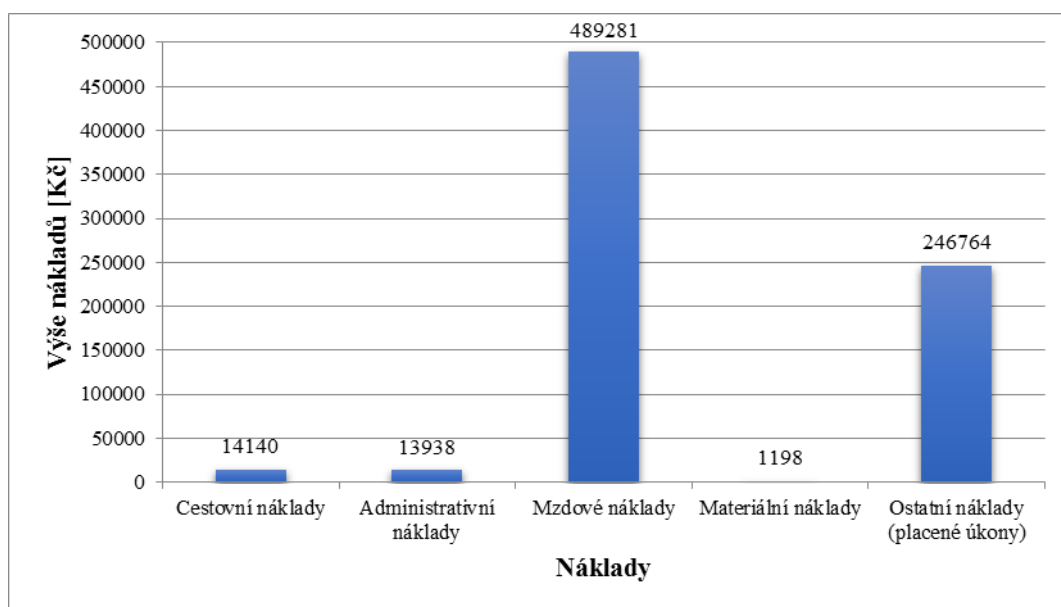
Graf 1: Celkové výše nákladů na vyšetřování náhlých, sebevražedných a nedbalostních úmrtí v okrese Jičín za rok 2017

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu 2 je zřejmé, že nejvíce finančních prostředků z celkové částky na vyšetřování úmrtí člověka bylo vynaloženo na mzdové náklady (489 280,60 Kč) a na ostatní placené úkony (246 764,20 Kč).

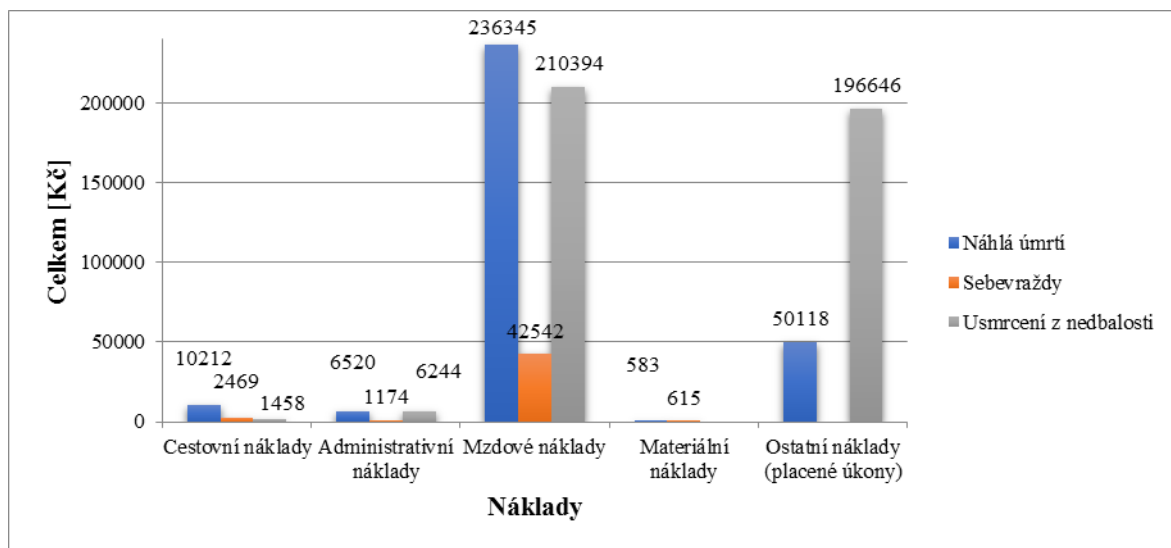
Graf 2: Výše jednotlivých nákladů na vyšetřování náhlých, sebevražedných a nedbalostních úmrtí člověka v okrese Jičín za rok 2017

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu 3 vyplývá, že mzdové náklady jsou u náhlých úmrtí o něco vyšší než v případě usmrcení z nedbalosti a výrazně vyšší než u sebevražd. Ostatní náklady, které souvisejí s placenými úkony (např. znaleckými posudky apod.) jsou vyšší u případů usmrcení z nedbalosti. Tato fakta jsou dána především skutečností, že se jedná o složitější případy, které vyžadují specifické úkony.

Graf 3: Vzájemné porovnání jednotlivých nákladů na vyšetřování náhlých, sebevražedných a nedbalostních úmrtí člověka v okrese Jičín za rok 2017

Zdroj: Vlastní zpracování

6 Závěr

Cílem práce bylo zjištění a identifikování reálných finančních nákladů použitých na vyšetřování náhlých úmrtí, sebevražd a nedbalostních úmrtí člověka mimo zdravotnická zařízení šetřená Policií ČR ve vybraném okresu za určité časové období. Vybraným územím byl okres Jičín a časovým obdobím rok 2017. Na základě analýzy bylo zjištěno, že na vyšetřování náhlých a nedbalostních úmrtí člověka mimo zdravotnická zařízení šetřená Policií ČR a sebevražd bylo v okrese Jičín za rok 2017 vynaloženo celkem 765 320,29 Kč.

Dílčím cílem práce bylo zjištění rozdílu mezi náklady vynakládané na úkony Policie ČR zahrnující cestovní náklady (např. na dopravu policistů na místo činu), administrativní a mzdové náklady (příkladně na platy policistů), materiální náklady (kupříkladu na spotřebovaný materiál spojený se zajišťováním stop při ohledání místa činu), ostatní náklady (např. na soudní pitvy, znalecké posudky apod.) a vynakládané na zdravotnické úkony (příkladně na koronera). Analýzou bylo zjištěno, že nejvíce finančních prostředků je vynakládáno na mzdové náklady (489 280,60 Kč) u vyšetřování náhlých (236 345,00 Kč) a nedbalostních (210 393,50 Kč) úmrtí člověka a dále pak na ostatní náklady za placené úkony (246 764,20 Kč) u vyšetřování nedbalostních (196 646,20 Kč) a náhlých (50 118,00 Kč) úmrtí člověka, neboť se jedná o případy vyžadující při vyšetřování specifitější úkony, které jsou pochopitelně finančně nákladnější.

K výše uvedeným zjištěním lze konstatovat, že v současné době neexistuje žádný rozpočet plánovaný přímo na úkony v rámci trestního řízení. Z tohoto důvodu tedy není možné říci, zda jsou zjištěné náklady na vyšetřování náhlých, sebevražedných a nedbalostních úmrtí člověka vysoké či nízké. Jedná se spíše o morální záležitost, která je v podstatě nevyčíslitelná.

Práce byla rovněž zaměřena na zjištění, zda je reálné či možné, po stránce hospodárnosti, tyto náklady snížit a současně zachovat kvalitu a zákonnost policejní činnosti, stejně jako etické hodnoty a úctu k zemřelým osobám i jejich pozůstalým.

V souvislosti s tímto je možné dále konstatovat, že by se po stránce hospodárnosti dalo samozřejmě ušetřit a některé náklady na vyšetřování úmrtí člověka snížit. Zejména by bylo možné ušetřit na mzdových nákladech (například tím, že by na místa události vyjížděly pouze hlídky obvodních oddělení), avšak na druhou stranu by se jednalo o krok

zpět (resp. před na počátku zmiňovanou kauzu „Stodolovi“). Příkladem velice kvalitní práce a odůvodněním toho, proč jsou opatření stále aktuální, může být např. kauza milenců z Jičína ⁵², v rámci jejíhož vyšetřování byl zásluhou práce kriminalistů objasněn (resp. překvalifikován) pokus sebevraždy na pokus vraždy. Rovněž by bylo možné „ušetřit“ na znaleckých posudcích a ostatních placených nákladech. Stinnou stránkou takového snižování nákladů by bylo obhájení takových případů před soudem. Jisté limity pro znalecké posudky existují. Dříve však bylo přibírání znalců omezováno, i když žádný z vyšetřovatelů si nedovolil znalce nepřibrat a neprošetřit případ ve vší kvalitě a se vší zodpovědností. Nyní takové limity již neexistují. I přesto však nelze říci, že by se těmito prostředky plýtvalo. U materiálních nákladů a dalších taktéž žádné limity neexistují, což je pro kvalitu práce přínosné.

⁵² Mladík s dívkou v Jičíně napodobovali scénu z filmu Titanic. Zříteli se z vyhlídky. *Novinky.cz* [online] 2017 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/449714-mladik-s-divkou-v-jicine-napodobovali-scenu-z-filmu-titanic-zritili-se-z-vyhličky.html>.

7 Seznam použitých zdrojů

Cestovní náhrady OSVČ. *Jak podnikat* [online] 2017 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/prumerne-ceny-phm.php>.

COHEN, M. *The Costs of Crime and Justice*. Routledge, 2004. 144 s. ISBN 978-11-3599-450-1.

Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání. *Council of Europe* [online] 2002 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806dbaa1>.

FOLTÝN, L., PETRŽELKA, P., MIZERA, P. Kolik stojí vražda? In *Kriminalistický sborník*, 2016, roč. 60, č. 2, s. 55 – 60. ISBN / ISSN neuvedeno.

CHMELÍK, J. *Místo činu a znalecké dokazování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 308 s. ISBN 80-86898-42-3.

KUNC, J. *Od počátku až do skonání světa*. Praha: Spolek Pieta, sdružení pro rozvoj pietní kultury našich hřbitovů v ČSR, 1938. 247 s. ISBN neuvedeno.

Kriminalistickotechnická činnost Policie České republiky: závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 7. prosince 2001 ke kriminalistickotechnické činnosti Policie České republiky č. 100/2001. Praha: Policejní prezidium, 2001. 200 s. ISBN neuvedeno.

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech. *Informační centrum OSN v Praze* [online] 2015 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/mezinar.pakt-obc.a.polit_prava_.pdf.

Mladík s dívkou v Jičíně napodobovali scénu z filmu Titanic. Zřítily se z vyhlídky. *Novinky.cz* [online] 2017 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/449714-mladik-s-divkou-v-jicine-napodobovali-scenu-z-filmu-titanic-zritili-se-z-vyhličky.html>.

MONESTIER, M. *Dějiny sebevražd: Dějiny, techniky a zvláštnosti dobrovolné smrti*. Praha: Dybbuk, 2003. 416 s. ISBN 978-80-9030-018-7.

Pitva. *Fno.cz* [online] 2016 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.fno.cz/ustav-soudniho-lekarstvi/zakladni-pojmy-v-soudne-lekarske-prax>.

Pitva: Význam slova. *Vyznam-slova.com* [online] 2016 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.vyznam-slova.com/Pitva>.

Před deseti lety byli zatčeni vraždící manželé Stodolovi. *Deník.cz* [online] 2013 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/pred-deseti-lety-byli-zatceni-vrazdici-manzele-stodolovi-20130203.html.

Sanitka poslední pomoci slouží pražskému institutu koronera *Modrá hvězda života* [online] 2015 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://modrahvezdazivota.cz/2015/04/12/sanitka-posledni-pomoci-slouzi-prazskemu-institutu-koronera/>.

STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 320 s. ISBN 978-80-7380-124-3.

ŠAFR, M. Byla nalezena mrtvola. Jak probíhá pitva a kdo ji provádí? Soudní lékař vyvrací nesmysly v seriálech. *Eurozpravy.cz* [online] 2016 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/158437-byla-nalezena-mrtvola-jak-probiha-pitva-a-kdo-ji-provadi-soudni-lekar-vyvraci-nesmysly-v-serialech/>.

Úmluva o právech dítěte. *Informační centrum OSN v Praze* [online] 2015 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/umluva-o-pravech-ditete.pdf>.

URBÁNKOVÁ, S. Trestní právo hmotné a procesní: Učební materiál pro předmět Základy práva. *Eapraha.cz* [online] 2015 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://eapraha.cz/joomla/images/dokumenty/ss/skripta/trestni-pravo.pdf>.

Úřad služby kriminální policie a vyšetřování. *Policie České republiky* [online] 2016 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/urad-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani.aspx>.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1993 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>.

VICHLÉNDÁ, M. Kriminalistika: Skripta. *Sosoom-zlin.cz* [online] 2011 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

Vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1967 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1967-37>.

Vyhláška č. 463/2017 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2017 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-463>.

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. *BusinessCenter.cz* [online] 1993 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://business.center.cz/business/pravo/zakony/listina-zakladnich-prav-a-svobod/>.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2009 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1997 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-48>.

Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1950 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-86>.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1961 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>.

Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 1999 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-169>.

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2003 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-218>.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2006 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2008 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>.

Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2001 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-256>.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2003 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361>.

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2011 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372>.

Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz* [online] 2011 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>.

Za smrt dvou žen v sauně na Jičínsku padlo obvinění z nedbalosti. *iDNES.cz* [online] 2017 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: https://hradec.idnes.cz/obvineni-smrt-v-saune-jicinsko-dzs-/hradec-zpravy.aspx?c=A170717_122606_hradec-zpravy_the.

ŽÁKOVSKÁ, K. *Základy práva pro studenty právnických fakult*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Fakulta životního prostředí, 2014. 187 s. ISBN 978-80-7414-863-7.

8 Přílohy

Odkazovaný seznam příloh

Obrázek 1: Bezpečnostní sáček

Zdroj: Vlastní ilustrační fotografie

Obrázek 2: Povýšřelové terčičky

Zdroj: Vlastní ilustrační fotografie

Obrázek 3: Sada na odběr povýstřelových zplodin

Zdroj: Vlastní ilustrační fotografie

Obrázek 4: Bezpečnostní páska PČR – zákaz vstupu

Zdroj: Vlastní ilustrační fotografie

Seznamy tabulek a grafů

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Pitvy – sazebník pojišťoven za rok 2017.....	33
Tabulka 2:	Paušální částky odměn a náhrady nákladů za znalecké posudky	35
Tabulka 3:	Cestovní náklady	37
Tabulka 4:	Administrativní náklady	38
Tabulka 5:	Náklady na spotřebovaný materiál (materiální náklady).....	38
Tabulka 6:	Jednorázově placené úkony (ostatní náklady)	40
Tabulka 7:	Náklady spojené s řízením před soudem	40
Tabulka 8:	Průměrná spotřeba vybraných vozidel PČR ÚO	44
Tabulka 9:	Cena PHM za 1 km.....	44
Tabulka 10:	Náhlá úmrtí v okrese Jičín v roce 2017	46
Tabulka 11:	Výpočet nákladů na použití vozidel (náhlé úmrtí člověka).....	47
Tabulka 12:	Administrativní náklady na vyšetřování náhlého úmrtí člověka	48
Tabulka 13:	Mzdové náklady na vyšetřování náhlého úmrtí člověka	48
Tabulka 14:	Náklady na spotřebovaný materiál na vyšetřování náhlého úmrtí člověka	50
Tabulka 15:	Ostatní náklady na vyšetřování náhlého úmrtí člověka.....	50
Tabulka 16:	Najeté kilometry celkem (sebevraždy).....	51
Tabulka 17:	Výpočet nákladů na použití vozidel (sebevraždy).....	52
Tabulka 18:	Administrativní náklady na vyšetřování sebevraždy člověka	53
Tabulka 19:	Mzdové náklady na vyšetřování sebevraždy člověka.....	53
Tabulka 20:	Náklady na spotřebovaný materiál na vyšetřování sebevraždy člověka	54
Tabulka 21:	Najeté kilometry celkem (úmrtí z nedbalosti)	55
Tabulka 22:	Výpočet nákladů na použití vozidel (úmrtí z nedbalosti).....	56
Tabulka 23:	Administrativní náklady na vyšetřování usmrcení člověka z nedbalosti	56

Tabulka 24:	Mzdové náklady na vyšetřování usmrcení člověka z nedbalosti.....	57
Tabulka 25:	Ostatní náklady na vyšetřování usmrcení člověka z nedbalosti	58
Tabulka 26:	Souhrnný přehled celkových nákladů na vyšetřování úmrtí člověka v okrese Jičín za rok 2017.....	59

Seznam grafů

Graf 1:	Celkové výše nákladů na vyšetřování náhlých, sebevražedných a nedbalostních úmrtí v okrese Jičín za rok 2017	60
Graf 2:	Výše jednotlivých nákladů na vyšetřování náhlých, sebevražedných a nedbalostních úmrtí člověka v okrese Jičín za rok 2017	61
Graf 3:	Vzájemné porovnání jednotlivých nákladů na vyšetřování náhlých, sebevražedných a nedbalostních úmrtí člověka v okrese Jičín za rok 2017.....	62

Seznam zkratek

A4	- formát papíru (210 × 297 mm)
ČR	- Česká republika
DP	- dopravní nehoda
DPH	- daň z přidané hodnoty
hod.	- hodina
Kč	- koruna česká (měnová jednotka České republiky)
km	- kilometr
l	- litr
MV ČR	- zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra České republiky
MS ČR	- Ministerstvo spravedlnosti České republiky
PČR	- Policie České republiky
PHM	- pohonné hmoty
OKTE	- Odbor kriminalistické techniky a expertiz
OMČ	- ohledání místa činu
OO	- obvodní oddělení
OOP	- obvodní oddělení policie
RTG	- rentgen
SKPV	- Služba kriminální policie a vyšetřování
ŠKODA MB	- zaměstnanecká pojišťovna Škoda Mladá Boleslav
TDI	- Turbocharged Direct Injection (označení pro naftové motory s přímým vstřikem paliva vybavené turbodmychadlem)
ÚO	- územní odbor
VW	- Volkswagen
VZP	- Všeobecná zdravotní pojišťovna
ZZS	- Zdravotnická záchranná služba